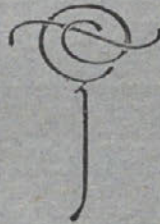

MLADOST

GLASILO SLOVENSКИH ORLOV.

UREJUJE JOŽE STABÈJ.

1919.

LETNIK XII. ŠT. 10, 11, 12.

NATISNILA JUGOSLOVANSKA TISKARNA V LJUBLJANI.

»Mladost«, orlovsko glasilo, izhaja v začetku vsakega meseca v Ljubljani. — List izdaja konzorcij »Mladosti« v Ljubljani. — Upravništvo je v Ljubljani, Jugoslovanska tiskarna, pritličje. — Naročnina je za člane Orlovске zveze 20 K, za vse druge 25 K na leto. — Posamezna številka velja 2'50 K. — Odgovorni urednik je Ludovik Tomazič. — Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Vsak čitatelj »Mladosti«

naj se zaveda velikega pomena orlovske organizacije in naj razširja njeno glasilo, in če že ne več, **mora pridobiti vsaj enega novega naročnika.** Če je Orlov 4000, mora biti naročnikov »Mladosti« vsaj 6000. Ne dajmo se nasprotnikom pod nože, dvignimo ponosno glave!

Nabirajte novih naročnikov na posebnih polah, ki jih vpošljite natančno izpolnjene z naslovi na: Upravništvo »Mladosti«, Ljubljana, Jugoslovanska tiskarna. Kjer ne more eden, naj jo naročita dva skupaj. Glejte, da bodo imeli in brali »Mladost« vsi Orli, duhovniki, naše družine, izobraženci, vsa naša društva, gostilne, kavarne itd. »Mladost« bo odslej urejevana tako, da bo kolikor mogoče vsakemu in vsem všeč. Zato jo pa razširjajmo neumorno. Stori vsak svojo dolžnost.

Z »Mladostjo« na plan, ž njo Orel na dan!

Dopisnike »Mladosti« prosim, da pišejo čedno, razločno, s črnim in samo na eno stran papirja z robom ob strani. Poročila odsekov naj bodo kratka, a jedrnata, ne pa da mora iz dolgih dopisov urednik šele sam sestavljati krajše. Drugače v koš! Urednik.

V uvaževanje!

Uredništvo »Mladosti« se zaključi **10. vsakega meseca.** Do tega dne moram imeti v rokah vse dopise in prispevke, ki naj pridejo še v številko istega meseca. Zato prosim, da se vsi dopisniki tega reda točno drže. Da bo »Mladost« zanimiva, poročajte uredništvu nemudoma vse, kar je v orlovski organizaciji novega in druge stvari iz domačega odseka. Vsak orlovski odsek naj določi stalnega dopisnika »Mladosti«! Rad sprejemam tudi članke načelne ali tehnične vsebine, pesmice, kratke povesti, zgodbe itd. Ne pozabite pa poslati tudi slik, ki jih hranite v odseku. Od umrlih bratov Orlov pošljite slike in kratek življenjepis. Če kakšne stvari ne bom priobčil takoj, imejte potrpljenje, prišlo bo pozneje na vrsto. Ne bodite v tem oziru nestrpni in nepočakani. Le urednik more vedeti, če je stvar za javnost in kedaj jo lahko v listu priobči. Držite se tega in poročajte redno. Urednik.

MEZAROSTI

✧ GLASILO ORLOVSKE ZVEZE ✧

ŠTEV. 10, 11, 12.

OKTOBER, NOVEMBER, DECEMBER 1919.

LETNIK XII.

† Br. dr. Lovro Pogačnik, prvi predsednik Orlovske zveze.

† Brat dr. Lovro Pogačnik.

Anton Komlanec.

Svojo dušo izročam Bogu,
srce svoji družini,
telo slovenski domovini...
(Začetne besede njegove oporoke.)

V najjačji dobi življenja je omahnil, izdihnil vitežko dušo Orel, predsednik Orlovske zveze enajst let, br. dr. Lovro Pogačnik.

Ljubil je lepe vzore in skušal jih je presaciti na zemljo, vase, v svojo družino, med svoje rojake.

Kamna gorica ga je rodila. Dan 16. avgusta leta 1880. je bil datum njegovega rojstva. Njegov oče je bil delavec žebjar. Njegova mati delavčeva žena.

Izmed desetero otrok je bil Lovro prvorojenec. Učil se je v Ljubljani, na Dunaju in v Gradcu. Pravne študije je izvršil l. 1907. Iste leta so se ustanovili Orli.

Naslednji leti je služil pri odvetniku Vencajzu in Švajcarju, poln lepih upov in mladega hrepenenja. Pridobil si je pravno in sodno prakso. V deželno službo je vstopil kot komisar leta 1909. in postal tam deželni tajnik.

V državni zbor je bil voljen leta 1914. po smrti priljubljenega in zaslužnega notranjskega poslanca Zitnika.

Po izbruhu svetovne vojne je moral kljub poslanstvu k vojakom. Služil je kot aktiven vojak v Ilirski Bistrici, Št. Petru na Krasu, Frauenbergu, Rotenmanu, v Dalmaciji, l. 1915. v gorah nasproti Lahom. S Krnom sta se gledala. Tudi Črno goro je okusil. Nosil je vse nadloge vojske, fronte. Svojih idealov ni izgubil.

Doma je hrepenela po njem žena, otroci. Vsak dan se jih je spominjal. Vsak dan, kadar so dopuščale granate, jim je pošiljal vojne kartice in jih utrjeval v zupanju na nebeškega očeta.

Leta 1917. so otvorili na Dunaju po presledku treh let, gnani od sile dogodkov, državni zbor. Jugoslovanski poslanci so podali izjavo za samostojno državo. Lovro je govoril za Jugoslavijo: »Prost mora biti, prost moj rod...«

Po ustanovitvi jugoslovanske države je postal poverjenik za narodno obrambo. To ga je pokopalo. Delal je noč in dan. Zakaj godilo se mu je kot naseljencu, ki mu naroče, naj v praغوzdu napravi hišo in kmetijo kar prvi dan. Razdejan vse, zahtev nešteto, sredstev nobenih. Sreča,

da je politična stranka, kateri je pripadal, Vseslovenska ljudska stranka, uživala tak ugled. Ugled te stranke in njenih mož je nadomeščal vse gosposke in zadoščal za ves red.

Ko je nehala prva narodna vlada, je odšel Lovro v Belgrad v narodno predstavništvo. Ljubil je srečo svojega ljudstva in bil pripravljen tej svoji iskreni želji žrtvovati vse na zemlji, tudi svojo družino.

Iz vojne je bil prinesel revmatizem, ostanke prehlada in ranjenosti. Hujše je začel bolehati po napadu v Št. Jerneju. Napadli so ga ondi nahujskani politični nasprotniki. Bilo je na nedeljo pred Božičem l. 1918. Napadalci so ga podrli na tla s klici: »S farjem dol« — »in s tabo tudi.« Suvali so ga s čevlji in tolkli s palicami. Po Krekovi smrti ni bil izmed javnih mož do svojih nasprotnikov nihče tako veliko-dušen. No, poplačali so mu najgrše.

Ravno ta dogodek pa je odkril marsikatero lepo potezo na njegovem značaju. Potlačil je odločno vsak videz, da mu je kaj hudega. Ravno tako odločno je obnovil sklep, da vse moči posveti dobrim dejanjem, dočim je tik prej omahoval, ali bi ne bilo bolje, da se umakne iz javnega življenja. Brez vsake osebne maščevalne misli je sklenil vztrajati, v svesti si, da trpi za idejo. »Mislijo, da so me s tem ostrašili,« je dejal. »Sedaj se ne umaknem.«

Lovra je krasila najlepša orlovska lastnost, zvestoba do začrtanih vzorov.

Zvest je bil svojemu ljudstvu. V zadnjih trenutkih, v oporoki, je še naročil svojemu ljudstvu, naj store dobro domovini.

Zvest je bil državi, zvest vsaki postavni oblasti. S svojimi vojaki je nosil krvavo breme. V divjih gorah med granatami in vedno ledenimi grebeni poslušal ukaz države, dasi se bori z vsemi silami zoper njen krivičen sistem.

Zvest je bil svojim podložnikom. Ko je izdal svojo plačo sestradanim vojakom za hrano, so trdili, da je to menda edini zgled med vso avstrijsko vojsko. In to je storil častnik, ki ima skrbeti doma za ženo in šestero otrok.

Zvest je bil svoji ženi. Neomadeževan mladenič, neoskrunjen mož — je delal čast orlovski organizaciji. Za ženo je vzel deklico rojakinjo iz domače vasi, hčerko

kupca s kožami Silvestra Pesjaka. Ko ga odtrga vojna od žene, se je spominja vsak dan. Piše ji, če je količkaj prost: »Moje misli so pri tebi. Dobrotno nebo naj te blagoslovi, varuje!« Tako in podobno v vsakem svojem pismu. Lovro je res vitežko prestal vojno preizkušnjo.

Zvest je bil svojim otrokom. »Nebroj biserov miglja po slemenih in se topi v solze... Ah, in hrepenenje srca po domu in njegovi sreči se poraja z nepoznano silo.« (Pisemce vojne pošte 7. XI. 1915.) V oddaljenosti se pogovarja z njimi pismeno: »Pridem za Miklavža domu, če ne bo treba prej kaj Lahov oklofutati.« (Pismo 21. XI. 1915.) Priporoča jim molitev češ: »Nedolžne otroke Bog najpreje usliši.« Kako prelepo jim naročuje še v poslednjem s teško roko pisanem pismu, v testamentu: »Krepostno živite, svetniški umrite!«

Zvest je bil svojim volilcem, svoji politični organizaciji in njenemu političnemu programu. Svoje prepričanje, da je svoboda in sreča tudi za ta svet le v resnici in veri, skuša vtisniti svojim političnim pristašem. Primerjajte odstavek iz njegove oporoke: »In Vi, volilci moji! Vaš Kras, oblit s krvjo junaško, naj zibelka bo lepših časov za narod moj! Držite se načel, ki zanje šli smo v boj. Svoboda naša so, kot skale Vaše vsakdo stoj!«

Zvest je bil svoji Cerkvi. Saj je zaradi nje pravzaprav življenje dal. Zdravnik je domneval, da je zlatenica na jetrih posledica prevelikih telesnih naporov in udarcev. Udarci, suvanje s čevlji pa ga je zadevalo ob klicu: »Dol s farji!« Iz napada njegovih nasprotnikov in njihovega kričanja zveni jasno zavest: »Ne moremo prej tretji katoliške cerkvene organizacije, dokler ne pobijemo njenih branilcev.«

Zvest je bil svoji katoliški veri, svojemu Bogu. Javnost je zvedela šele ob smrti, da je bil ta veseli prostodušni korenjak poln žive vere. Iz nje je dihal, živel. V vsakem pismu izroča svoje drage Bogu po Mariji. »Bog Vas varuj! Marija z Vami!« »Angeli naj Vas čuvajo!« Svoje otroke je razdelil med dva ideala. Prvo jim naj bo Bog in drugo ljubezen do slovanskega ljudstva. Poglejte le imena šestere njegovih ljubčecov. Prvi trije so posvečeni po Mariji Bogu: Marica, Marjan, Božena; drugi trije slovanskemu ljudstvu: Boris, Sonja, Lija.

Zadnjih šest tednov — čas bolezni — je bilo še eno prekrasno čistilišče za njegovo verno dušo. Poleg domačega župnika so mu delili dušno tolažbo s svetimi zakramenti superior družbe Jezusove P. Kobatin, prednik misijonske družbe Lazaristov Eržen in bogoslovni profesor dr. Srebrnič. Ginljiv dogodek sporoča njegov prijatelj (»Slovenec«, letnik 57, številka 231): Zaželel je med boleznijo br. Lovro, da ga preneso v bolnico. Žena ga je vprašala nekoliko očitaje, zakaj. Odgovoril je: »Glej, tam bi lahko vsak dan Jezusa dobil...«

V testamentu je izročil svojo dušo Bogu. V smrtnih težavah je nešteto krat poljubil križ in s klicem »Jezus« izdihnil svojo dušo.

Pred dvema letoma je zatislil oči dr. Kreku. Isti dan natanko ob obletnici so nesli k pogrebu v ne manj velikem sprevodu k počitku za dan vstajenja na ravno isto pokopališče Pogačnikovo truplo. — Ob Krekovem pogrebu se je zgibala ljudska narava. Ljudstvo brez razlike staleža in kraja se je zbralo. Ob Pogačnikovem pogrebu so se pokazali prvi obrisi jugoslovanske države v znamenju zmagujoče katoliške družabne misli. Krekov sprevod je veličalo ljudstvo mimo in preko državnih uradov. Ob pokopu njegovega duševnega sina so se že kosali državni uradi z ljudskimi organizacijami. Poleg lastne ljudske vojske, mnogobrojne Orlovske zveze s svojimi načelniki in predsedniki, orlovskih armade, ki hoče v dejanju braniti k a t o l i š k o slovansko misel, se je zbrala jugoslovanska državna vojska z generali in častniki treh slovanskih plemen, pripravljena, da se pokori spominu umrlega orlovskega predsednika. Pod nebom je krožil žalni zrakoplov z žalujočo črno zastavo.

Pogled na valovite množice, korporacije in gledalce, med katerimi so od časa do časa zadoneli v presledkih zvoki orlovskih godb, je bil veličasten. Čul se je glas: »Ob smrti mu ne morejo odreči priznanja.« Odvrnil je drug glas: »In vendar, kaj bi mu zdaj pomagal ves ta sijaj, poslanstvo in poverjenišтво in predsedstvo, ko bi ne bil krepostno živel?«...

Orlov se je posebej spomnil v svoji oporoči: »In Orli moji! Množite se! Poštene fante vse združite na potu vzorov svetih! Iz žrtev Vaših in dejanj naj vzklije blažslov veličja nad domovjem ljubljenskim!«

Sebi in bratom za na pot.

Jože Stabèj.

Bratje, posvetim vas v
novo plemstvo; bodite se-
jalci prihodnosti!

Friderik Nietzsche.

Ko sem prevzel uredništvo »Mladosi«, poverjeno mi od bratov Orlov, bi rad povedal nekaj misli — morebiti proti dozdanim običajem —, ki je potrebno, da jih ve jasno sleherni naš fant, in ki bi naj družile organizacijo tesno s svojim glasilom in urednikom.

Posvečenje v novo plemstvo.

Med napadi, ki jih mečejo nasprotniki na orlovsko organizacijo je tudi ta, »da preneha prav nič upravičeno delovanje Orla in s tem nesrečen razpor v celotni vzgoji naroda«. Ni jim torej po volji, da je še poleg njih kdo drugi, ki vzgaja narod.

Zakaj, vemo prav natančno. Orlovska vzgoja je drugačna, ko jo hočejo imeti oni, ogibajo se krščanstva. In ravno iz potrebe krščanske vzgoje je vzklila orlovska misel, da zajezí med našim ljudstvom širjenje vsenarodnega frazarstva in nadstrankarstva, ki ni prav nič družega ko prikrita rihta protiverstva. Bodimo si že enkrat o tem vsi na jasnem in ne igraymo se še dalje mance. Ali ne veste, da prihajajo nasprotniki v ovčjih oblačilih, na znatraj pa so grabežljivi volkovi? Mi jim obstoja njihove organizacije zaenkrat nočemo odrekati, zahtevamo pa odkritega načelnega lica; zalkrinkano laž bomo pa pobijali vsekdar in povsod. Svoja načela moramo kazati vidno in se ne igrati z njimi kakor polž z rogovi. Danes je čas, ko moramo o slehernem razbrati: ali je bel ali črn, vmesne barve ni. Strahu in trepetu ne poznamo pred nikomur. Naša načela so popolnoma čista in odločna ter vemo vsi, zakaj jih imamo, se za nje borimo in živimo po njih.

Orlovstvo je torej organizacija žive vere, kakor jo je učil Kristus. Orel je bojevnik za njo in za pravice ljudstva, ki nosi isto v srcu. Samemu sebi ne služi, za sebe ne skrbi več, ko terja potreba. Viteštvo, ki se zahteva od njega, je izražanje novega duševnega plemstva. Prerojenje in pomlajenje sta izvira, ki ga dvigata in tešita na potu; ljubezen do Boga in ljudstva, pošteno in neomadeževano življenje ga odlikujejo. Zato je Orel organizacija, ki bi jo morali takoj ustanoviti, če bi je še ne imeli, in brez nje bi naše družbeno življenje ne bilo popolno. V njej je prostora za vso našo krščansko mladino, ki se bo v tem ta-

boru tudi združila, da bo močna in silna proti vsem sovražnim naskokom.

Človeštvu, razbrzdanemu v svetovnem metežu, je treba preokrenitve vun in vun. Bogu laži, omejenosti in nespoznanja, bogu slepe vere v moč drugih in lizunstva, bogu gospodstva s pomočjo snovne sile, bogu krive umetnosti in napačne blagovesti, nasproti vsem tem je treba ostrega boja. Razbiti moramo zlata teleta, ki jim služi mali človek. Družbo, ki je kakor gníl travnik, kamor se steka gnojnica, se mora prekrstiti z živo vodo krščanske vere in resnice.

Tu sem je postavljen Orel, da straži kakor kerubin pred rajem. Iz naših vrst se mora naroditi novi človek, nov rod. Kakor izvoljenči ljudstva, ki nam je poverilo častno nalogo obrambe, moramo zvesto stati med njim, poslušati njegove težnje, izvrševati njegove prošnje in želje. Vse naše delo mora biti v znamenju križa iz naroda za narod, ker nesebičnost zahteva od Orla, da v vsaki stvari gleda prej na blagor drugih, organizacije in ljudstva, ko pa na lastno korist in prijetnost. Požrtvovalnosti, ki je cvet in višek nesebičnosti, se ne sme odrekati Orel nikjer. Poleg tega pa še mora biti naša vera taka, da naj nihče ne moli preje Očenaša, dokler ni ocedil svojih ust gnilobe laži in nima v srcu prestola Gospodovega. Če smo sami ali nas je malo, na to ne glejmo. Pomislimo le na naše novo plemstvo brez grbov in ščitov, s svetlim Znamenjem na čelu. Njegov svit mora vse preroditi, začetek in konec. Njegova moč postrže vse blato, nova zgradba more vzrasti. Iz pepela na pogorišču vzklije drevo Resnice in pravega spoznanja.

Organizacija, ki je zgrajena na takšnih podstavkih, ne more propasti. Tema, ki jo meče nasprotnik nanjo, ji ne vzame bleska. In mi, da bi se sovražnikov naj balí? Fantje, ali bi bili potem še dalje stari slovenski fantje, ki sta pri njih pogum in korajža doma! Ali bi še smel kateri zaprositi naša dekleta za rdeči nagelček in zaokrožiti fantovsko popevko na vasi? Ne bi li pri tem povpraševali vsi po onih Francetih, Janezih in Jožetih, ki se ne boje biti Orli, odkriti člani armade, kjer je organizirana vsa poštena mladina? Kaj, ali se niso od vekov sem borili naši očetje in matere za križ in pravično svobodo? Njih sinovi in vnuki pa da naj bi zbežali iz tega tabora in stopili v vrste, kjer jim je vera

v nemar in zasmeh, svoboda pa fraza in nasilje. Zapustili da naj bi duhovne, zveste čuvaje ljudstva, in šli v boj proti njim.

Ne, slovenski fantje tega ne store! Kakor eden se bodo strnili vsi v armado orlovskih vrst in korakali nasproti vsem onim tisočem Orlov, krščanske mladine in krščanskega ljudstva, ki čakajo za gorami in morjem njihovega prihoda. Že leta 1920. se bodo srečali na pohodu v Mariboru ter si prisegli pomoč in zvestobo.

Orli, ne pozabimo novega plemstva! Vanj smo posvečeni.

Sejalci prihodnosti.

Vsak preudaren človek gleda nekoliko v bodočnost in uravna s tega stališča svoje delo. Orlovska organizacija mora biti med prvimi, ki imajo jasne in dogotovljene načrte. Res, niti najmanj nam ni treba vpraševati: kaj hočemo in kam gremo. Naša načela so že dodobra preizkušena, ničesar jim ni treba odvzeti, ničesar dodati. Mirno in ponosno korakamo lahko naprej.

Biti moramo sejalci prihodnosti. Ne samo to, kar je danes in bo jutri, nas mora brigati, naš vpogled mora biti daleč naprej. Naše delo moramo presojudati tudi po tem, koliko in kako more koristiti ljudstvu i v bodoče. Niti trenotek se ne smemo zaplankati z vaškim plotom; v Orlu mora biti vedno čit odgovornosti za celoto, in kakšna je korist ali izguba pri tem. Nikdar posameznik, temveč vedno celokupnost je

za nas merilo, ki se mu ne sme ogniti nihče.

Bodočnost je onih, ki si jo bodo znali priboriti. Zgrajena bo ali na temelju naukov Kristovih, ali pa na pristaših Protikristovih; zakaj vse drugo bo propadlo, borila se bosta med seboj samo še luč in tema. Ako Orel ne bo uvideval svojega poklica in dolžnosti nasproti družbi, mu ne bo obstanka. V izvrševanju svoje borbe pa, ki mu je od ljudstva poverjena in zaupana, bo pa stal Orel kakor žareča zvezda nad gorami in svetil v temno noč zablod in krivih naukov vsem onim vernim, ki bodo iskali izhoda. Vzlet iz naroda more preiti le edino ž njim, prenehati samo takrat, če bi bilo njegovo delo že docela zgrajeno.

Bratje, naša pot je lepa, jasno in čisto je obzorje nad njo. Tako mladi in čili kakor smo, je čvrst in krepak naših korakov stop. Z nami je Bog, mi ž njim in ljudstvo. V številu rožic po travnikih morajo narasti krdela naše armade. In kdo bi se nam potem zoperstavljal, koga se naj še bojimo!

Mi vztrajamo!

Razmaknimo votle gore in vsejmo v nje zlato misli, da se razpočijo ob njenem vzcvetu in se razluščijo v ničvredne luščine propada.

Vsa vrata zalog zaduhlega ozračja odprimo, vržimo v nje žarečo bakljo naše blagovesti, da požge slednji atom prepelelosti.

Orel dosihdob in vsekdar.

Pesmi s Korotana.

Vide.

Pogreb.

V jezéru med gorami
sè solnèni žarki kopajo;
po cesti, prašni cesti
pogrebci mračni stopajo.

Od cerkvice na griču
zvon joka milo kot otrók;
pod njim lopata čaka,
grob zija temen in globòk...

— Neznanec kdor si koli,
ki pot poslednjo romaš zdaj,
če tu imel ga nisi,
vsaj tam ti Bog podeli raj!

Humberg.

Pod gradom, pod črnim gradom
križ starodaven se dviga;
na križu Zveličar pne roki,
ljubezni razgrnjena knjiga.

Gospodje na starem gradu
že zdavnaj pepel so in prah;
po nekdanj šumnih dvoranah
prebivata dolgčas in strah.

Po cvetnem dolu pa gleda
Zveličar na križu razpet:
»Vse mine, jaz večno ostanem,
z ljubeznijo zmagal sem svet!«

Ne pretiramam, če trdim, da so jedro organizatoričnega dela v orlovskih odsekih fantovski večeri. Načela, delo, načrti — skratka vse najlepše v naši organizaciji je osredotočeno v njih. Javni prostor so za vsakega člana, kjer lahko pove svoje misli, pomisleke, pritožbe, kjer postane šele v resnici Orel. Telovadnica mu dá značaj telovadca, fantovski večeri pa značaj Orla.

Doba fantovskih večerov je zimski čas. Poletje je namenjeno bolj delu na zunaj, zima pa mora služiti predvsem notranjemu delu orlovske organizacije: načelom, samoizobrazbi in redni telovadbi. Zato je najnost vsakega odseka — kakor nam prav predpisuje predsedstvo Orlovske zveze — da ima redne fantovske večere, ker brez njih ni v odseku pravega življenja in ne tistega močnega gibanja, ki sicer mora biti. Poleg redne telovadbe so fantovski večeri najboljše sredstvo za prospanje in razširjenje orlovstva. Naj se tega dobro zaveda vsak odsek in išče vira svoji pomanjkljivosti v tem, da nima redne telovadbe in rednih fantovskih večerov.

Mnogi ne vedo, kaj naj počnejo na fantovskih večerih. Spored je lahko različen. V naslednjem sem povedal nekoliko misli za osnutek in nadaljno izpeljavo. Vsak naj pridene še svoje, krajevnim razmeram potrebno in primerno. Le misli so.

Na društveni deski je objavljeno: V sredo ob 8. uri zvečer bo fantovski večer. — Da bi jih videli te fante, kako prihajajo utrujeni od dela samozavestno na svoj taburi! Danes se bo sklenilo to, odpraviti se mora ono, prebrali se bodo dopisi itd. — Dvorana se polni, mize so zasedene — krepek Bog živi! — znamenje z zvoncem — večer se otvori. Pred voditeljem leži kup pisem, sejnih sklepov, pritožb, dopisov in drugo. Ves položaj izgleda silno uradniško — in vendar prvi pozdrav: Bratie! — prenese vse birokratične oblike v najlepše demokratsko razpoloženje.

Spored večera bo naslednji:

Začnemo pred svojim pragom: Kaj je novega in važnega pri našem odseku? Tajnik prebere nove člane, predsednik razloži sejne sklepe, blagajnik potoži svoje križe, načelnik svoje težave — člani pa zopet svoje pomisleke, svoje načrte, pripombe. — Ta prvi del fantovskega večera je gotovo najživahnejši, ker posega naravnost v odsekovo delo in delo njegovih članov. — Preidemo k drugi točki: Dopisi.

Seveda najprej dopisi naših fantov-bratov. Tam gori iz Prekmurja piše vaditelj naraščaja. Poroča o svojem okolišu, o vjakih sotovariših, ki ne kažejo veliko izobrazbe, o orlovskem gibanju, o želji, da bi kmalu prišel domov itd. Kakšno navdušenje zavre v članih, ko jih prosi, naj ostanejo zvesti Orli, ko jim sporoča pozdrave. Kako lepo doni zlasti sklep njegovega pisma: »Posebno vas pa prosim, da pozdravite moje drage Orličice. Povejte jim, da se vrnem kmalu in jih naučim lepih vaj. Med tem naj bodo pa pridni, naj gredo večkrat k sv. obhajilu in naj marljivo telovadijo! Bog živi!« — Kakšen odmev dobe te vrstice, uvidi samo oni, ki je pri takem fantovskem večeru zraven. Tu se vidi značajna bratska vez, ki jo ima pravi Orel. — Tam doli iz Srbije piše brat, bivši načelnik, dobrovoljec: »Vesel sem vašega pokreta — fantje, le korajžno naprej.« — Besede njegove so postale srbske, poteza v pismu vojaška — srce pa — to srce je pa ostalo še vedno ono orlovsko srce, kakor nekdanj. — Dolgo pismo je na vrsti — pismo naših študentov, ki so med počitnicami bili med nami. Kako lepo pišejo: »Bratje, z vami se veselimo in čakamo onih dni, ko bomo zopet med vami.« — Še ena mala razglednica. Eden izmed onih piše, ki so šele prvič oblekli letos rdečo srajčko — eden izmed naraščaja, ki je odšel v mesto. »Dolgčas mi je. Ko bi pri nas imeli kaj takega kakor pri vas, pa bi bil vesel.« Tako pišejo in žive Orli. Ni čuda, če je odmev teh pisem močen in njegov vpliv globok.

Čas hiti. Na vrsti je poročilo brata načelnika, kako je bilo na zadnji orlovski prireditvi in o telovadbi. Samozavestno, s smehom na obrazu vstane junak. Kako navdušeno pripoveduje o veliki udeležbi, lepih vajah, prijaznih bratih, veselem razpoloženju itd. Škoda, da vseh ni bilo zraven! — Prihodnjič gremo — že sedaj se začnimo pripravljati — to je sklep! — Seveda, govoriti mora tudi predsednik: Ta pa začne z dogodki v javnem življenju. Nova pota; katoliško gibanje; br. dr. Lovro Počučnik kakor mož in Orel itd. — vse to pride na vrsto in se zaključi s kakšnim premišljevanjem iz Zlate knjige, n. pr. odelek o medsebojnem prijateljstvu. To so najlepša razmostrivanja za naše Orle: verska, družabno-politična, narodna, vzgojna, gospodarska. — Ura je devet. Razgovoriti se je še treba o delu v prihodnjem tednu.

— Načelnik poziva na strožjo disciplino, tajnik na lepo obnašanje, predsednik na odpravo surovosti in kletve, blagajnik na članarino, nato pa člani drug za drugim razlagajo, pojasnujejo, v resnih in smešnih besedah povedo kaj takega, kar je dobro, da vsak vé. In konec? Eden sede k harmoniju, razdele si note, utihnejo in zopet na takt zapojejo lepo pesem, ki je pristrčen odsev dobro uspelega fantovskega večera.

Uspeh fantovskih večerov z enakim ali sličnim sporedom je velik. Treba je

videti fante, s kakšnim ognjem in navdušenjem odhajajo! Morebitna majhna nasprotstva so poravnana, načela globlje in bolj pojmovana, disciplina v odseku trdnejša, nered odpravljen. Fantje se vadijo v samostojnih nastopih in govorih, priuče se stvarni debati, korist je večja ko navadno mislimo. Zato pa sledimo vsi brezpogojno preudarnemu pozivu predsedstva Orlovske zveze in imejmo v vsakem odseku redne fantovske večere.

Orlovski naraščaji.

Ako se hočemo pečati z vprašanjem orlovskega naraščaja, moramo reči, da razmotrivamo zadevo orlovske prihodnosti. Malokatero vprašanje je tako važno, kakor le-to orlovskega naraščaja. Zato se pa popolnoma nič ne čudimo nastopu in razširjanju med nasprotniki, da so se vrgli z vso silo na našo mladino, ki cenijo velikanski pomen svojega naraščaja, ker so uverjeni, da grade ravno z naraščajem močan temelj svoji organizaciji. Kakšen pomen ima sicer sedanost, če je še tako veličastna, ako pa v najdivnejših časih našega obstoja nismo znali ceniti ter nismo znali vzgojiti mladih otroških duš, ki so za našo stvar najbolj dovzetne, ki jim je ravno naša organizacija najbolj po godu. Bodimo odkriti in priznajmo, da se v tem oziru ni sploh ničesar storilo, ali vsaj podrobno izvedlo, o čemer bi sicer drugače lahko trdili, če bi se bili vrgli že v predvojnem času s pridnejšim delom ter z večjo podvzetnostjo na našo mladino. Sicer pa ne trdim, da se v predvojnem času ni gojila naraščajska telovadba, toda kar moram reči, je pasivnost oziroma lojalnost, ki so ž njo naši ljudje zasledovali razvitek naraščaja. Ne smem trditi, da ni našel ravno pokret naraščaja krepke vzpodbude med našimi možmi, govorim na deželi, ali tistega zanimanja, sodelovanja, ki bi ga bilo želeti od strani lastnih ljudi, ni bilo zaslediti. Zato pa lahko rečem, da je v splošnem bila izvedba naraščaja pomanjkljiva. Treba nam je, ako hočemo v resnici odgojiti prave Orle, že v početku popolnoma razdeliti naše delo. Predvsem si moramo zagotoviti zaslombo od strani naših ljudi. To je prva in jako važna točka. Našim ljudem se mora toпло priporočiti, da je ta legija prepotrebneга pomena tudi za bodočnost stvari. Telesno in duševno krepak

Janko Podtrojšek.

naraščaj je glavni vir naše orlovske organizacije, ki mora postati politična šola za naše bodoče može. Kdor ne uvideva pomena le-te, ne pojmuje tudi programa naše stvari. Drugič nam je neobhodno potrebno dobrih vzgojiteljev, ki poznajo otroške duše. Mesta naraščajskih vaditeljev morajo prevzeti najboljši vaditelji, ki pa naj ne bodo samo telovadci, marveč tudi duševni vzgojitelji ob enem. Ti si morajo znati pridobiti srca otrok, te mora vzljubiti otrok, biti jim mora vdan in poslušen.

Pridem pa na tretjo točko, ki se mora še izvesti. — Orlovska zveza naj osredotoči v posebnem naraščajskem odseku vse odseke naraščaja, posebno pa one iz krajev, kjer še ni orlovskih odsekov, pač pa se že goji naraščaj. Vsi vaditelji naraščaja naj dopisujejo in poročajo temu naraščajskemu krožku o uspehih in napredku. Treba nam je v krajih, kjer se še ne more ustanoviti ali poživiti Orel, vreči se z vso silo na naraščaj, moški in ženski. Zato pa se mora začeti izdajati list za naraščaj, ki bi lahko imel v prvem letu 10.000 naročnikov. Ne mislite, da pretiravam. Sam sem bil vaditelj naraščaja štiri leta in sem prepričan po lastnih izkušnjah, kaj se da doseči, ako se človek pri 24, ali več letih duševno pomladi do otroških let med otroci.

Kdor hoče biti Orel, se mora telesno in umstveno izobraziti za Orla. Naše izobraževalno delo mora segati do zibelke in materinih prstev se vstaviti šele ob robu groba, kadar zvestega in zavednega Orla polagamo vanj. Skozi našo radost in bridkost se privija volja močatosti in resnega dela, vsemu narodu moramo

vstvariti pogoje telesnega in nramnega napredovanja. Posvečati moramo pozornost mladini že v predšolski dobi. Zato je treba proučevati otroško dušo, dom in okolico, ki se združujeta v značaju naše domačnosti. K temu delu je poklicano učiteljstvo, a tudi ženstvo izven tega stanu je pozvano, da se izobrazí v odgojiteljice naroda s posebnim ozirom na narodno higieno. Na predavanjih in tečajih ne zadošča, da se kateregakoli predmeta le dotaknemo ali ga samo površno obdelamo, temveč je treba ponavljanja v isti temi, da zbudimo in trajno ohranimo zanimanje in stalno obogatimo duševno lastnino posameznika.

Dati moramo vzpodbudo za nadaljno samoizobrazbo. V ta namen moramo osredotočiti vsa sredstva. V mislih imam knjižnice, mladinske namreč. To prevažno vejo našega izobraževalnega dela naj se nemudoma ustanovi; vsako izobraževalno društvo imej svojo mladinsko knjižnico. To delo prepuščajmo izobraževalnim društvom, ki v poletni dobi itak niso preobložena z delom.

Vse naše organizacije, tudi katoliška društva rokodelskih pomočnikov, naj obračajo pozornost na naraščaj, osobito na obrtno-trgovski naraščaj. Iz našega naraščaja izraste bodoči rod, zato se ga oklenimo z vso požrtvovalnostjo in ljubeznijo in storiti moramo zanj vse, kolikor nam dovoljujejo v največji meri naše moči in

sredstva. Izobraževalno delo z ozirom na naš naraščaj ne sme biti vezano zgolj na telovadnico. Vun moramo s svojo mladino — v veliko prirodo naj gredo naše mlade čete! Tamkaj kipé studenci lepote, zdravja, veličastva in plemenitega uživanja. S spoznanjem naše zemlje se budi ljubezen do nje.

Naše izobraževalno delo zida v vsakem posamezniku obojega spola notranji svet kreposti, značaja, deloljubnosti, treznosti in volje. In svet poleg sveta ostane lep, dragocen, če je vsakdo sam svoj legijonar. Izobraževalno delo Orlov čaka še široko polje v veliki meri neobdelano. Lotiti se moramo tega dela s prepričanjem, da nam je nujno potrebno in da s tem izvršujemo le del svojih dolžnosti. Onega, ki z neorlovskim delom ruši, kar drugi s trudom zidajo, nečemo in ne moremo šteti za svojega brata. Izločiti ga moramo iz svojih vrst, ker ne smemo pustiti oskrnjati orlovske časti, še manj pa smemo dopuščati, da bi nam slabi zgledi zastrupljali naraščaj.

Društva bodemo klicali na odgovor! Bodimo lepih teles, a še lepših duš, da imamo skladno celoto. Treba nam je žrtvovati od užitkov, če je v moralno in materielno korist skupnosti in če hočemo biti pravi udejstvovalci Kristusovih nauk.

Eden izmed njih.

Franjo Petrovčič.

Kdo bi se ne spominjal veselja mladostnih dni in ne oživiljal spominov brezskrbnih let? Ti, čas velikih želja in misli, duha uspavajočih sanj, kdo bi te mogel pozabiti, kdo...

Dvanajsto leto mineva, odkar se je vršil prvi telovadni tečaj v veliki dvorani hotela »Union« v Ljubljani. Prihiteli smo skupaj iz vseh delov Slovenije polni moči in trdne volje; tistikrat smo se — prvič v telovadni obleki — spoznali. Kako silno in očarujoče so vplivali prvi gibi prostih vaj... ne, nismo si pripovedovali, brali smo v sladkozadovoljnem siju oči, da je to nekaj idealnega, velikega, nekaj nerazdružljivega z našo cvetno pomladjo... Zastavili smo plug, v svesti si, da bomo orali naprej in pripravili njivo, ki je bo vesel sleherni sin slovenskega naroda. Bratski smo se poslovili — zlasti s teboj, ti

tam z Dolenjske s svetlorjavo poltjo — in se veselo razšli.

Velikokrat smo se še srečali na javnih zletih in prireditvah, vsako leto na tečaju; dokler ni zatrobil bojni rog in nas pognal kakor roje muh na poljane krvi. Kakor živina v rokah okrutnikov smo se mučili in krvaveli, spominjajoč se prejšnje brezskrbne prostosti, ne vedoč eden za drugega.

Vojska je končala, naši okrutniki so bili premagani. Ni pa bilo samo to! Marsikaterega ni, v dobi upov je izginil, brez slovesa, morda še danes pričakovan.

Pa je prišla zaželjena naša svobodna Jugoslavija. Staro navdušujoče delo se je iznova pričelo, spremlja ga zvok fanfar, spominjajoč prejšnjih časov in prejšnjih znancev. Peljali smo se na prvi večji zlet po vojni, na orlovski tabor v Celje. Na stotine

fantov, starih znancev, tisočglava množica, glasovi koračnic, živijo klici, rožnati nasmeh ljudstva, vse tako prijetno kakor nekdanj, Strumno smo stali na glavnem trgu poslušajoč besede govornikov, ne spominjajoč se več že pozabljenih težav in krvi. Kar začujem, da me nekdo iz množice kliče. Ozrem se in vidim, da mi nekdo miha naj grem bližje. Prosim dovoljenja. Stopim iz vrste in sežem neznanu v ponujano mi desnico. »Ali me poznaš?« Gledam tega mladega človeka, te — zdi se mi — znane oči, vitko postavo, z močno palico v roki... mislim in mislim... Oni tam z... ne, ne more biti! Ta ima blede marmornato barvo! Toda vendar! »Tisti z Dolenjskega?« — »Da jaz sem, si me vendar spoznal. Spremenil sem se, kaj ne.« Čudno je zavzdihnil pri zadnji besedi, da sem ga nehote vprašal: »Kako, da prideš civilno, imaš gotovo samo telovadno obleko s seboj?« — »Ne, tudi telovadne obleke nimam — poglej, nas so vsekali.« To je izgovoril v takem grozno bol odkrivajočem glasu, da sem takoj vedel kaj je, ne da bi potipal s hlačnico pokrivajočo, ne mišičasto, ampak železno nogo. V tem trenutku sem spoznal in občutil vso tisto strahovito srčno bol tega mladega fanta, kaj je trpel, kaj trpi in kaj bode še trpel.

Ko je ob slovesu počivala njegova roka v moji se je z glavo okrenil proč, da ni pokazal solze —.

Popoldne pri javnem nastopu sem ga zopet videl. Kako nepremično je sedel in z žalostnim nasmehom sledil izvajanjem telovadcev.

Pred dobrimi štirimi leti mu je bila težka vaja igrarja, danes pa je prikovan na trdo klopo. Ubogi fant!...

Sedel sem v kotu popolnoma nabitega kupeja. Pisk izprevodnika, znamenje, da bode vlak začel odhajati. Gromoviti pozdravni klici občinstva na peronu in z vlakom odhajajočih; vse to mi ni izbrisalo iz srca uticov prej krepkega fanta, sedaj ubogega invalida. V otožnem zamišljenju sem preždel celo pot do Ljubljane, ne meneč se za pozdrave na postajah. Kaj je bilo treba toliko krvi in gorja, uničiti toliko mladih življenj! Občutil sem sam tisto dušo morečo boleost, tisto duha objemajočo zavest: nič več ne bodem zdrav.

Šele ko smo korakali skozi Ljubljano, ko je nekdo poizkušal žvižgati, šele takrat sem se zdramil, pripravljen boriti se za idejo in načela orlovstva, tista načela, katera je tako junaško zastopal na celjskem taboru eden izmed tisočerihi.

Orel in delavec.

Tone Ločnik.

Orel je organizacija vzorov. Doseči skuša osebni ideal, tako da bi se lahko reklo o njem: »To je mladenič! To je fant!« in potem ko si ustanovi družino: »To je mož! — Pa vsaj ni čudno: Orel je bil!« — Ko se oženi, bi rad tako družino, da je zadovoljna ž njo vera, morala, veda, stroka. Vsak dan lepše naj bi se razvijal dom. Ljudje bi govorili, kadar bi se spomnili njegove družine: »Res družina, da jo je treba iskati. Pozna se — oče je pri Orlih.« — Slavno, srečno domovino bi rad Orel. Vstane naj domačija iz prepričev, iz malenkostnih tožba, iz nizke potrebe, v katero jo tlačí medsebojna zavist. Vodijo jo naj možje poštenjaki, prostodušni, resnomisleči, odločni pri dobrih sklepih, varujoči slabe, združujoči zmožne in poštene. K nam se naj hodijo sosedje učiti postav, reda in discipline. Vidijo naj, kako vozijo naši vlaki, kako postrežejo naši uradniki. Vidijo naj občinsko gospodarstvo, po katerem je poskrbljeno za red, za mir, za zdravje, za stanovanje, za pota, za odvisne delavce... govore naj, kaj takega je mogoče samo v

Jugoslaviji. Da, Jugoslavija ima moze za srenjske odbore, za državne zastope. Srečna država. Orli jo vodijo. Tako naj bi rekli tujci, šli domov in tudi tako delali.

Take vzore nosi Orel v svoji duši. Za te vzore se vnema, v teh vzorih se zbira. Ti vzori ga spajajo z delavcem. Srečujeta se v njih, pozdravljata se v njih, trudita se, delata za nje.

Lepi, visoki, duševni vzori — — — čegava last so? Tistega in tistih, katerih dah ni obložen s praznim blagom, z nizkimi in blatnimi skrbmi. Delavec, ki ni podedoval, ne naveržil — nima blaga, nima uradne šarže, — ima človeško dostojanstvo. To bi rad ohranil. Saj je v tem vse njegovo bogastvo. Roke ima, zmožnosti ima. Rad bi delal ž njimi, rad bi jih porabil; ne bi jih pa rad prodal za slabe namene, ki onečaščujejo edino njegovo premoženje, vrednost človeške osebe. Zato se brani sužnosti. Misli ne samo nase, ampak tudi na otroke, na sodržavljane, na domovino. — Zato se bori za pravice, ki jih je človeku dal Bog, ki jih uči, zagovar-

ja, razlaga evangelij. Noče, da bi mu utajili dušo, da bi ga naredili za vola, da bi ga brez vesti vpregli v jarem. Hoče, da računajo s svobodnim bitjem, saj sam Stvarnik vpoštevava voljo njegove svobode in ga noče imeti brez njegove volje ne srečnega, ne nesrečnega. Čuli napačnosti bolj ko kdo drugi, saj jih zaznava na lastni koži. Hrepeni, da bi bilo na svetu prav, da bi vladala pravica, in da se v tem hrepenenju bliža najvišjemu, samemu Bogu. Prav tako kakor pravi navduševalni nauk: »Blagor lačnim in žejnim pravice...«

V tem hrepenenju se srečuje z Orlom, zazna v njem sorodnika. Dviža se z njim v visokem hrepenenju. Nosí v njegove vrste utrjene roke, preiskušeno dušo, ki ne beži pred napori, ki se ne meni za sovraže, ki sredi fronte gradi novo utrdbo. Disciplino pozna, trpljenje pozna, slast dobre vesti pozna, napore in olajšave pozna, zmagó pozna, prijatelje in sovražnike pozna... in te skušnje, te vrline junaškega značaja nosi delavec v orlovske vrste. Neločljiva prijatelja, sprejmita pozdrav in občudovanje!

Telovadba in slično.

Vaditeljske proste vaje za leto 1920.

Osnovna stoja: Vzklon v petni stoji s priročanjem (palčji položaj rok, prsti in dlani iztegnjeni).

Časomerje 1, 2, 3, 4.

Mera zmerna.

Vsaka vaja štirikrat.

I. vaja.

1. a) a) (»e-«) Prednožna stoja z levo — predročiti,
- b) β) (»na-«) leva peta se položi na tla, a) (»dve-«) prednožiti z desno (zmereno) — zaročiti, β) (»in-«) zanožiti z desno — z levo predročiti, z desno vzročiti (skozi pri- in predročeni),
- c) (»tri-«) s poluobratom v desno (na levi peti) — izpad z desno v desno — z levo vzročiti ven (poševna lega) v dlanjem položaju (dlan zgoraj), z desno odročno upogniti (s pestjo) navzgor (hrbet roke zgoraj) — pogled na levo dlan,
- d) α) (»štir-«) drža, β) (»in-«) z levo predročiti po najkrajši poti — pogled naprej (v desno),
2. a) (»ena-«) s poluobratom v levo (na levi peti in desnih prstih) do pokleka na desno koleno — odročiti, leva gre v čelnem loku (polukrog) navzdol, desna pa sune naravnost v stran,
- b) v pokleku na desni nogi odnožna stoja z levo — odklon v desno — z desno roko vzpora na tleh — z levo s čelnim lokom navzgor ($1\frac{1}{8}$ čelnega kroga), vzročiti ven (na-

- , vpični položaj, dlan naprej) — pogled gor,
- c) z levo odročiti dol do vodoravne lege v hrbtnem položaju (hrbet roke zgoraj) — pogled v levo,
- d) drža,
3. a) s poluobratom do ležnega skleka (skrčene opore), za rokama pogled dol,
- b) izteza rok do vzpore (iztegnjene opore) — pogled naprej,
- c) odsun nog do nizkega počepa — predročiti,
- d) drža,
4. a) vzravnana (spojena) s skokom do razkoračne stoje — odročiti,
- b) skok do vzpore (stoje na prstih) — s čelnimi loki navzdol (desna nad levo) — vzročiti (pogled gor),
- c) priročiti (z odročanjem) s ploskom ob stegna — petna stoja,
- d) drža.

II. vaja.

1. a) Odnožna stoja z desno — odročiti,
- b) odnožna (skrižna) stoja z desno v levo (v loku) — roki v bok,
- c) s celim obratom v levo v vzponu (t. j. v stoji na obeh prstih) do spetne stoje — suniti dol (v predročenje in predklon),
- d) drža;
2. a) priročiti (v predklonu),
- b) vzklon, prednoženje z desno, vzročiti skozi predročenje — roki v pest,
- c) izpad z desno naprej — s predročanjem priročiti (pesti),
- d) α) (na »štir-«) izpad z levo nazaj — predročiti, prste iztegniti,

β) (na »in«) s poskokom — zanoženje z levo (desna skoči na prejšnje mesto leve noge v vzpon) — zaročno krčiti (pesti),

3. a) (na »ena«) počep z desno, zanožno z levo — zmerni predklon — vzpora rok na tleh, pogled naprej,
- b) počep z levo — z desno odnožno suniti v stran,
- c) vzklon in vzravnanost (spojena) s poluobratom v levo (na desnih prstih) do izpada z desno nazaj — zmerni zaklon (leva noga, trup, glava v ravni črti) — soročni namer na vrhni sunek (t. j. zaročno krčenje v dlanjem položaju, dlan navzgor — pesti),
- d) drža;
4. a) izpad z desno naprej — z zmernim predklonom, suniti z desno naprej navzgor (v dlanjem položaju),
- b) α) (na »dve«) suniti z levo naprej navzgor (v dlanjem položaju),
β) (na »in«) z levo nazaj v namer,
- c) s celim obratom v levo (na levi peti) do spetne stoje, priročiti,
- d) drža.

III. vaja.

1. a) Prednožna stoja z desno — levo v bok, z desno skozi predročenje v vzročenje — pogled gor,
- b) s celim obratom v levo do zanožne stoje v desno — desno zaročno upogniti not, spodnja lakt na križu (pest!), z levo predročiti,
- c) odnožna stoja z desno — z desno odročiti, z levo priročiti — pogled v desno.
- d) s poluobratom v levo do zanožne stoje z desno — z desno odročno krčiti, pest za tilnik, z levo predročiti, roki v pesteh.
2. a) Drža,
- b) izpad z desno naprej s topotom, udarec (izprožitev) z desno roko do predročjenja gor — leva v zaročno krčenje (roki v pesteh),
- c) izpad z levo nazaj — z desno vrhno kritje, z levo zaročiti (roki v pesteh),
- d) drža,
3. a) s poluobratom v levo — izpad z desno v desno, odročiti, leva v hrbtnem, desna v dlanjem položaju — pogled v levo,
- b) drža,
- c) s poluobratom na levih prstih do zanožne stoje z desno — z desno

navzgor skozi vzročenje do predročjenja gor v hrbtnem položaju — z levo zaročiti (desna noga in obe roki sta v isti smeri),

- d) drža;
4. a) α) (»e-«) s poluobratom v levo na levih prstih do odkoračne stoje z desno — desna gre v čelnem loku navzdol do odročjenja v dlanjem položaju ($1\frac{1}{8}$ čelnega kroga), leva gre naravnost v odročenje v dlanji položaj, obe dlani sta zgoraj — pogled gor,
β) (»-na«) prekrižana stoja z desno čez levo — zasuk rok v hrbtni položaj, pogled naprej,
- b) s poldrugim obratom na levi peti in desnih prstih v levo v odročnju v hrbtnem položaju — do zanožne stoje z desno — odročenje v hrbtnem položaju,
- c) prinožiti in priročiti do temeljne postave,
- d) drže.

IV. vaja.

1. a) S poluobratom v levo (na levi peti in desnih prstih) do zanožne stoje z desno — predročiti,
- b) predkorak z desno do zanoženja z levo — roki skrčiti odročno navznoter (roki sta stisnjeni v pesti, hrba rok zgoraj, pesti [palca] se dotikata srede prsi),
- c) izpad z levo nazaj — z zaklonom — prožiti (iztegniti) roki v odročnje,
- d) α) (»štir-«) drža,
β) (»in«) z desno vzročiti nazaj, z levo priročiti,
2. a) s celim obratom v levo (na levi peti) do izpada z levo naprej — (z zmernim predklonom) — z desno v bočnem loku skozi priročenje in predročenje do vzročjenja (posevni položaj — dlan obrnjena naprej in je navpična), z levo priročno upogniti navznoter (spodnja lakt leži vodoravna na križu, prsti so stisnjeni v pest) — pogled naprej gor,
- b) vzklon — prednožiti z desno — zaročiti
- c) s celim obratom v levo (na levih prstih) do zanoženja z desno — odročiti (palčki položaj),
- d) drža;
3. a) predkorak z desno do zanožne stoje z leve — s priročanjem predročiti,

- b) s poluobratom izpad z desno v desno — desno v bok, z levo odročiti v hrbtnem položaju — pogled v levo nad levo roko,
- c) drža,
- d) drža;
4. a) skrižna stoja: leva stopi za desno na celo stopalo, desna pa dvigne peto — z levo priročiti, z desno predročiti,

- b) s poluobratom v desno (na levih prstih) — predkorak z desno do zanožne stoji z levo — vzročiti: desna v čelnem loku navzdol, leva naravnost skozi odročenje,
- c) prinožiti z levo (k desni) — priročiti skozi predročenje do osnovne postave,
- d) drža.

Nekaj opazk k zdravstvu.

Zobovje. To je zopet važno poglavje. Kolikor vidim med našimi, fantje vse premalo drže na svoje zobe. Polno gnilih zob, škrb in gnilobe je v njih. To ne sme biti tako. Smrad iz ust, da se te ogibljejo tovariši, ki morajo bivati s teboj v eni sobi, ko dihaš vanje, ko kašljaš vanje, ti zasmrdi iz ust kakor iz gnojnice. Če se te ogiblje pa že tovariš, kaj šele nežni ženski svet, ki je tako občutljiv za take stvari. — Pa ne samo smrad iz ust. Ta gniloba producira strupene snovi, te gredo potom krvi v celo telo, celotno živčevje trpi, prebava trpi. Duševne bolezni izvirajo od gnilih zob, želodec ne funkcionira, slaba prebava je posledica vsakih takih zob.

Kako nastanejo gnilobni kariozni zobje?

Že v rodu je pri marsikaterem, da ima slabo zobovje, neprimerna hrana, zlasti samo bel kruh pa naravnost pospešuje razpad zob predvojnemu človeku. Črn kruh ima več snovi za dobro zobovje kakor bel. Stvar pa je razumevati sledeče.

Hitro menjavanje temperature v zobeh in ustih, če piješ mrzlo vodo ali pijačo na vroče jedilo, ti počí glazura zob. Kakor se sploh v vročini vse razteguje, v mrzloti pa krči, tako je tudi z zobovjem. In če gre to hitro drug za drugim, počí glazura, ker se ne more tako hitro prilagoditi. V to razpoklino se zajedo ostanke jedil, zlasti kruha, sladkorja, mleka in sladšic, torej ogljikovih vodonov, ki sedaj potom bakterij, ki se tudi nahajajo v ustih, tvorijo vsled razkrajanja mlečno kislino. Ta razjeda dalje in grize in vrta, dokler ne razje vse, kar doseže. Zobovje gnije. Kako se branimo proti temu? Principielno po vsaki vroči jedi vedno, preden zaužijemo na to mrzlo vodo, storimo nekak prehod, da ugriznemo nekaj kruha, ki zenači temperaturo iz vročega na mrzlo. S tem preprečimo na najenostavnejši na-

Dr. Matej Justin.

čin razpoke v zobovju. Če so pa razpoke že tu, pa po vsakem jedilu ali vsaj vsak večer — napačno se to dela le zjutraj — osnažimo zobe in usta z mlačno vodo in s četko za zobe. S tem mehanično odpravimo vse jedilne ostanke iz razpoke in izmed zob in odvezamo priliko, da se tvori mlečna kislina in gniloba zob. Ponoči se med spanjem lahko tudi marsikaj reparira, in če bomo tako delali, si bomo ohranili dobre zobe, prihranili marsikake nepotrebne bolečine in ohranili si dober želodec, dobro prebavo. Brez dobrih zob ni zdravega želodca in dobre prebave. Če pa je zobovje gnilo, naj se izpulí, kar ni mogoče več plombirati, drugo naj se pa prej kakor je mogoče zalije in popravi pri zobozdravniku.

Zobna četka naj ima svoj etui, kakor se dobi v prodajalnah, da se ohrani čista in snažna. Čisti naj se pa usta in zobe vedno tako, da se iz lončka, v katerem imamo vodo, vedno vliva na četko, ne pa kakor se običajno vidi, da se vtika četka v lonec in s tem vso vodo že takoj v začetku onesnaži. Dobro je tudi, če se tu in tam doda mlačni vodi kaj zrncev hypermangana (kalium hypermanganicum), ki se za par vinarjev dobi v vsaki lekarni. Dobro je pa vedno menjati: enkrat hypermanganzrnca, drugič hyperoksid (Hydrogenium hyperoxidatum), v tabletah ali navadno mlačno vodo, da se sluznica ne privadi preveč enega desinficiensa, kakor pravimo takim raztoplina.

Toliko od zob.

Prehajam na čistoto kože. Koža nas varuje zunanjih neprilik, ki bi na nas slabo vplivale. Zdrava koža ima na sebi odprtine, pore imenovane, skozi katere se znojimo in zračimo podkožne dele. To pa le čista snažna koža, ki se večkrat snaži. Z znojem in nesnago si vse to pokvarimo. Koža postane neprožna, neporabna za perspiracijo, kakor pravimo temu procesu

dihanja skozi kožo. Zato je nujno potrebno, da se večkrat, kar vsak sam zase, če ne skupno, okopljemo in umijemo. Ko je lepo vreme, je to vedno mogoče v navadnem potoku, reki, najbolje seveda v kopališču v mlačni vodi s končnim tušom.

Na površju kože se drže zlasti radi tudi razni bacili sušice itd. Te vse preženemo s pogostnim umivanjem.

Sploh pa umivanje tudi na živčevje blagodejno vpliva, in kakor pomlajeni se čutimo po kopeli. Le lenobi je pripisati, če se kdo nikoli ne koplje. Kakor je milo, zobna četka, tako je tudi kopanje nujna potreba za vsakega kulturnega človeka.

Zlasti snažne si držimo noge. Te so vkovane v res neprimerna obuvala, ki ne dovoljujejo izmenjave zraka, kjer koža ne more dihati, kjer pot in vročina zlasti po letu zdelujeta kožo nog in jo direktno mrtvita in uničujeta. Vsak dan zvečer naj si umiva vsak svoje noge, kdor veliko hođi. Tudi vsako priliko, ko zamore po-

leti hoditi po solncu bos, naj porabi za to blagodejno delo, in videl bo, da ne bo čutil nikdar slabih nog. Tu naj opomnim še nogavic, nožnih krp. Te naj se pogosto menjajo, če le mogoče, sicer se vanje impregnira znoj in nesnaga, da to ni več lepo in tudi ne uporabljivo. Nohti naj bodo na nogah in rokah vedno na kratko pristrženi in očejeni. Za nohti se nabira nesnaga, ki na roki prenaša lahko vsepovsod raznoliko nečistost in nevarnost, na nogah pa povzroča gnilobo. Znano vam je, kako si zdravnik - operater vestno pred vsako operacijo postrže nohte na rokah in s četko snaži zanohtne dele. Zaveda se pač dobro, kaj lahko prenese, če ne pazi, in da se mu rana, katero je napravil pri operaciji, ne bo dobro brez gnojenja zdravila, če sam s svojimi prsti kaj vanjo zanese. Pešec pa vrhutega mora znati, da se neostriženi nohti lahko zakrivijo nazaj v meso in povzročajo bolečine.

Boks.

(Dalje.)

2. Napadi z nogama.

Napade z nogama imenujemo »brce«. Njihov cilj je različen. Razlikujemo štiri vrste »brce« z ozirom na njihovo smer, in sicer: a) Spodnja brca z desno, b) zunanja brca z desno, c) notranja brca z levo, d) brca z desno nazaj. Razen brce pod a) obstoje vse brce iz predvaje in priprave, in iz brce v ožjem smislu.

a) Spodnja brca z desno.

Cilj je koleno noge nasprotnika v preži stoječega. Izvaja se na povelje: »Spodnjo brco z desno — zdaj!« (iz preže v levo naprej) na sledeči način:

1. Desna noga opusti svoje mesto v preži in gre v isti položji (stopal smeri ven) upognjena tesno ob znotranji strani leve noge naprej. Preden se noga ustavi, jo v kolenu močno napnemo, hoteč zadeti s stopalom namišljeni cilj. V ta namen se močno zaklonimo in levo nogo v kolenu še bolj upognemo. Da bi laže udržali ravnotežje, zaročimo not v palčjem položaju v trenutku, ko nogo za brco napenjamo in se zaklanjamo. Po končani brci je peta, s katero smo izvedli brco, 20 cm od tal oddaljena.

2. Po dovršeni brci se vrnemo v prežo, iz katere smo izšli.

Isto brco — toda z levo nogo — moremo izvesti iz »preže z desno naprej«.

Možno je tudi priti po končani brci v levo prežo s pol ali pa s celim obratom v

levo z ozirom na to, če se je nasprotnik ubranil brce na ta način, da se je pomaknil v stran. Po dovršeni brci se obrnemo na prstih leve upognjene noge s pol ali celim obratom v levo in postavimo nogo, ki je izvedla brco takoj na prislusno v preži predpisano mesto z ozirom na levo nogo. Roke položimo v prežo v trenutku, ko se desna noga dotakne tal. —

Izvaja se na povelje: »Spodnjo brco z desno, prehod v prežo s pol (celim) obratom v levo — zdaj!«

Isto brco — tudi z levo nogo — moremo izvesti iz »preže z desne naprej«.

b) Zunanja brca z desno.

Cilj je trup nasprotnikov. Izvaja se na povelje: »Zunanjo brco z desno, povrat v prvotno prežo — zdaj!« v sledečih dobah:

1. Predvaja: Težo telesa prenesemo na levo nogo, isto hitro napnemo in se obrnemo na levih prstih za pol obrata v levo. Istočasno desno nogo odnožno skrčimo na sledeči način: Koleno desne noge dvignemo v stran kolikor mogoče visoko (najmanj do vodoravne lege), podkoleno je v tem trenutku pritegnjeno od zadaj k stegnu in smeri poševno nazaj dol, stopalo ni napeto, ampak je pritegnjeno s prsti v smeri h kolenu.

Istočasno z dovršenim pol obratom levo roko odročimo, desna ostane na svojem mestu.

Ivo Pirc.

2. Brca se izvede iz popisane pologe na ta način, da desno nogo v kolenu hitro in močno napnemo, tako da pride desna noga v odnoženje ali pa odnoženje gor. Udarimo s peto, prsti so h kolenu priklonjeni.

3. Po končani brci nogo zopet v kolenu upognjeno v pologo pod 1. popisano.

4. S pol obratom na levih prstih v desno se vrnemo v prežo, iz katere smo izšli.

Isto brco — toda z levo nogo — moremo izvesti iz »preže z desno naprej«.

Pripomniti je treba, da je noga pri izvajanju tega giba cel čas obrnjena s svojo notranjo stranjo dol. Istotako ne smemo s trupom napraviti nikakega odklona. Pogled je obrnjen v ono stran, v katero brcamo. Odnoženje treba vaditi posebej, da bi se telovadci priučili nogo visoko dvigati in trdno ostati na drugi nogi.

Kakor pri spodnji brci, tako tudi tu ni treba vrniti se vedno v prežo, iz katere smo izšli. Namesto da bi se obrnili po končani brci za pol obrata v desno (gib pod 4. glej zgoraj), postavimo desno nogo brez kakšnega obrata na prislusno mesto predpisano v preži z ozirom na levo nogo. Izvede se ta gib na povelje: »Zunanja brca z desno, prehod v prežo s pol obratom v levo — zdaj!« Pripomniti moram, da se pol obrat naznačen v tem povelju izvede že s tem, da se ne obrnemo nazaj v prvotno smer!

Tretja možnost je postaviti nogo, ki je izvedla brco, v smer brce; prsa torej obrnemo za pol obrata v desno, desno nogo postavimo v smeri brce in preidemo tako v »prežo z desno naprej«. Leva noga je ostala cel čas na svojem mestu brez obrata. Izvede se ta gib na povelje: »Zunanja brca z desno, prehod v prežo z desno naprej — zdaj!«

V novo prežo moremo priti tudi s celim, poldrugim ali dvojnim obratom z ozirom na prvotno prežo na ta način, da izvedemo po dovršeni brci še gib 3, mesto giba 4 pa se obrnemo za pol, celi ali poldrugí obrat v levo na prstih leve noge (napete), desno nogo po-

stavimo na prislusno mesto, predpisano v preži z ozirom na levo nogo. Ta gib izvedemo na povelje: »Zunanja brca z desno, prehod v prežo s celim (poldrugim, dvojnim) obratom v levo — zdaj!«

c) Notranja brca z levo

se izvede iz »preže v levo naprej« tako-le:

Predvaja (prva doba):

1. Napravimo prvo dobo »predkoraka« z istočasnim polobratom v desno (stopali obeh nog smerita naprej, teža telesa je na desni nogi, leva noga je v raznoženju v desno prekrizno, dotikajoč se tal s prsti). Desna roka odroči, leva se položi v predročno krčenje not;

2. predvaja (druga doba): levo nogo dvignemo do visokega skrčenega odnoženja (kakor pri zunanji brci z desno, glej zgoraj);

3. brcnemo z levo, t. j. levo nogo v kolenu napnemo;

4. levo nogo postavimo do zanožne stoji (kakor pri »zakoraku«);

5. s polobratom v levo na levih prstih zanožimo z desno in jo postavimo v predpisano prežo. Istotako tudi roki!

d) Brca z desno nazaj.

Cilj je leva stran trupa ali glave nasprotnika, za nami stoječega. Izvaja se na povelje: »Brco z desno nazaj — zdaj!« v sledečih dobah:

1. Predvaja: Podobno kakor v zunanji brci z desno prenesemo težo telesa na levo nogo. isto hitro napnemo, obrnemo se pa na levih prstih za pol obrata v desno. Istočanso desno nogo odnožno skrčimo (visoko, na način, opisan pod 1 pri zunanji brci z desno). Pogled je obrnjen v stran, v katero brcamo. Istočasno z dovršenim polobratom levo roko odročimo. desna ostane na svojem mestu;

2. brca z desno;

3. desno nogo v kolenu zopet upognemo v visoko odnožno krčenje;

4. preidemo s polobratom v levo na levih prstih v prvotno prežo, iz katere smo izšli.

(Konec prihodnjič.)

Vaje na orodju.

(Za Orle, ki žele nekaj vaj, pa ne vedo sestave.)

Drog.

1. vaja.

Iz vese z nadprijemom — vzmik spred — toč nazaj — povse menoma raznoročno do iztegnjene vese spredaj — prednos z desno nogo 3 sek. — prednos z levo nogo 3 sek. v iztegnjeno veso — vzmik spred — podmet.

2. vaja.

Iz vese z nadprijemom — vzmik vzad —

used — cel obrat v desno — podmetno v koleb — vzklopka — premah z desno (levo) naprej — jezdni toč nazaj — premah z d. (levo) nazaj — toč v opori nazaj — podmet.

Bradlja.

1. vaja.

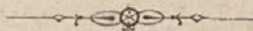
Iz opore na lehteh — kolebni naupor vzad — desno nogo čez levo bradljenco — cel obrat

v desno (leva noga gre med bradljencama) do raznožnega seda pred rokama — strig — za-
noška v d. (levo).

2. vaja.

Iz opore na lehteh — kolebno (vzklopno)

do raznožnega seda pred rokama — premah
prednožno z desno in čez levo bradljenco —
pol obrata v desno do ležne vzpore bočno
spred — odnožno kolo z desno — odnožno
kolo z levo — odbočka v desno.

Poprava: 4. vaja s palicami, 4. točka
— a) se pravilno glasi: »prekrižna stoja
z desno pred levo« (glej sliko).

**Poprava prve članske proste vaje za
leto 1920.**

Gibi 1. članske proste vaje se nikjer
pravilno ne izvajajo, to pa zato, ker ne
vpoštevajo bratje opombo, ki stoji pri
točki 2. a) v oklepaju, ki se glasi: »roki
se takoj ob začetku tega giba zasučeta
z dlanmi navzgor itd.« Da se gibi gotovo
in pravilno izvedejo, naj vadijo bratje
načelniki in vaditelji po naslednjem štetju:
2. a) a) »e« se zasučeta roki v dlanji po-
ložaj.

g) »na« prednoženje z desno, roki
odročno upogniti navzgor.

b) a) »in« polobrat na levi peti v levo
do odnoženja z desno, roki osta-
neta mirni, križ se močno ulekne.

β) »dva« izpad z desno v desno, roki
suniti gor, pogled gor.

c) drža itd. itd.

**Telovadni načrt za tabor v Mariboru leta
1920.** Na vseh sestankih in zborovanjih je tabor
v Mariboru predmet živahnega razgovora. To-
da samo to ni dovolj; treba se je vreči že sedaj
z vso odločnostjo na delo v telovadnicah, kajti
vsak član Orla, naj bo star ali mlad, se mora
izvežbati vsaj v redovnih in prostih vajah.
Tabor v Mariboru nam ne sme biti v sramoto,
ampak v ponos in pobudo za nadaljnje delo.
Niti vojaščina ne sme odtrgati Orla od priprav
za prireditve v Mariboru.

Javna telovadba in tekma je, ki najbolj
zanima Orla-telovadca — saj Orel, ki ne telo-
vadi, ni pravi Orel. Tekmam so odmerjeni trije
dnevi. Tekmovali bomo v dveh skupinah: v
tekmi vrst, višjih in nižjih, ter v tekmi posa-
meznikov za prvenstvo O. Z. Prvi dan tekmu-
jejo tekmovalci za prvenstvo O. Z., in sicer v
dveh vajah na vseh štirih glavnih orodjih:
drogu, bradlji, konju in krogih, v metanju že-
lezne krogle v daljino, v skoku v višino in v
skoku v daljino ter v prostem teku v daljavo,
v redovnih vajah in v izžrebani vaditeljski
prosti vaji. Tekmovalci za prvenstvo se mo-
rejo udeležiti tekme vrst v vrsti svojega ode-
seka.

Drugi dan se vrši tekma vrst nižjega ode-
delka, sestojeca z voditeljem vred iz šestih

bratov. Vrsto nižjega oddelka mora postaviti
vsak odsek. Tekmujejo po eno izžrebano vajo
od štirih, na drogu in bradlji ter v metanju
krogle, v skoku v višino in skoku v daljino ter
v teku v daljavo; poleg tega še v redovnih
vajah in v eni izžrebani članski prosti vaji. Če
pa odsek nima vsega orodja na razpolago,
mora tekmovalci na njemu razpoložljivi
orodju in v prosti telovadbi.

Višji oddelek tekmuje tretji dan dopol-
dne. Vrsto iz šestih tekmovalcev naj postavi
vsaj vsako okrožje po eno, če jo more izvež-
bati odsek, pa ta. Tekma obstoji iz ene iz-
žrebane vaje od štirih na drogu, bradlji, konju
in krogih, iz metanja krogle, iz skoka v višino
in daljino ter teka v daljavo, iz redovnih vaj
in iz ene izžrebane članske in vaditeljske pro-
ste vaje.

Popoldan tretjega dne bo glavna skušnja
za javno telovadbo, ki se je mora
udeležiti vsak Orel; kajti naš namen
je, razširiti orlovsko-telovadski duh po vsej
širni domovini v zadnjo kmetsko selo v sler-
herni slovenski dom. Zato povzdignimo kakor
naš bojni klic geslo: Ne sme biti Orla,
ki ne bi znal redovnih in pro-
stih vaj!

Četrty dan pa je namenjen zunanjemu
sijaju in slavlju orlovske misli, taborovanju in
veliki javni telovadbi.

Na delo torej, bratje!

Razni telovadni skoki. Večkrat čujemo od
posameznih odsekov tožbo, da nimajo na raz-
polago orodja za telovadbo. Takim odsekom
priporočamo skok v višino in v daljino. Ta
vrsta orodja je prav enostavna, pa po ceni,
kar je glavno. Po odsekih se vse premalo goji
skok. Oni telovadci, kateri so za težje orodje
nesposobni, naj se poslužijo skoka. Na naših
javnih telovadbah ne bi smel nikoli manjkati
skok, bodisi v višino ali v daljino. Pa tudi boljši
telovadci naj nikar ne zametujejo skoka, kot
nekako manjvredno vrsto telovadbe. Če je lep
dostop in lep odhod, jako lepo izpopolnjuje
telovadbo. Zatorej, bratje načelniki, uvrstite
redno v telovadbo tudi različne skoke. —
P—a Kr.

Za telovadce. Večkrat vprašujejo Orli, kje
se dobi ta ali ona reč, ki jo rabijo za telovadbo,
zlete itd. V naslednjih vrstah to pojasnjujemo,
da ne bode nepotrebne povpraševanja. Naj

si to številko »Mladosti« spravi vsak načelnik, da bo še poznejši čas vedel, kje bo iskal potrebne reči.

a) Tehnični poslovnik Orlovske zveze dobiš v 3. in 4. številki »Mladosti« l. 1919.

b) Redovne vaje z razlago so natisnjene v »Mladosti« št. 1 in 2 l. 1919.

c) Redovne vaje brez razlage se dobe pri Orlovski zvezi natisnjene na malih kartonih.

d) Članske proste vaje za leto 1919/20 s slikami so v »Mladosti« št. 3 in 4 l. 1919.

e) Vaje s palicami s slikami so objavljene v »Mladosti« št. 3 in 4 l. 1919. (Poprava v številki 10—12.)

f) Vaditeljske proste vaje dobiš v »Mladosti« št. 10—12 l. 1919.

g) Boks z razlago je natisnen v »Mladosti« št. 7—12 l. 1919.

h) Proste vaje za naraščaj s slikami v »Mladosti« št. 11 l. 1914.

i) Proste vaje za naraščaj za l. 1920 (češke) so objavljene v »Mladosti« št. 7, 8, 9 l. 1919.

j) Vaje s praporci za naraščaj v »Mladosti« št. 7 l. 1914. — V kratkem bo izšel vadnik, tekmovalne vaje z razlago (brošura), navodila za zlete, javne telovadbe, nauk o disciplini, opremi, kroju itd.

Graja in opomin k poboljšanju. Opazili smo na naših javnih prireditvah to-le: Pri orodni telovadbi so si morali telovadci sami pripraviti orodje, na katerem so nastopili. Orli v krojih, stoječi in postopajoči po veseličnem prostoru, se niso potrudili in stopili v pomoč telovadcem vkljub temu, da je ta ali oni dobil opomin, naj pomaga. Orli se morajo medsebojno podpirati! Oni bratje, ki ne nastopijo na orodju, naj bodo v bodoče vedno na razpolago v pomoč onim, ki nastopijo na orodju. Vsak mora po svoji moči vršiti svojo nalogo! Upamo, da v bodoče ne bomo več kaj takega doživeli. Bratje načelniki in predsedniki naj tudi o tem pouče Orle. Ni samo Orel, kdor obleče kroj; Orel mora vedno in povsod vršiti svojo nalogo, eden tako, drugi zopet drugače. — P—a Kr.

Disciplina je vsled vojske hudo trpela. Od marsikateri strani čujemo, da ni v odseku tiste discipline, ki je bila pred vojsko. Tudi na to je treba fante navaditi. Zadnji čas so se vršili po vseh odsekih občni zbori. Fantje, kogar ste volili, temu ste ob tej priliki izrekli zaupanje in pokorščino. Nihče vas ni silil koga bodete volili. Sami ste izrekli svoje mnenje! Odsek brez discipline je razvalina. Na razvalinah neče nihče prebivati. Bodite disciplinirani, da

se ne porušite! Le od discipliniranega fanta je nekaj pričakovati, od nergača ničesar. Tudi na tem polju imate mnogo storiti! — P—a Kr.

Orlovska konjenica. Po odsekih, ki posedujejo člani Orlovske konje z vso opremo, naj se urijo v pravilnem šolskem jahanju. Poučuje naj kak član, ki se je pri vojaki izuril v jahanju. Za to jahanje pridejo v poštev oni bratje, ki so za telovadbo prestari ali kar si bodi. Ne sme pa pri tem trpeti redna telovadba! Za načelnika orlovske konjenice je določen brat Jože Oražem. Več v okrožnicah in na sestankih.

Za godbe. One godbe, katere žele naše vaje, ki se igrajo pri javnih telovadbah, naj nam to sporoče. Orlovska zveza oskrbi prepis partiture. Naznanite nam, katere vaje želite. Tudi druge godbe (ne orlovske), ki igrajo pri naših prireditvah, lahko dobe omenjene skladbe. Sedaj v zimskem času se lahko izurite za poletne nastope. Največja ovira javne telovadbe je slaba godba! Da se temu odpomore, vam O. Z. pravočasno postreže s partiturami.

Glasbeni odsek Orlovske zveze je sklenil, da se bo pela na veliki prireditvi l. 1920. v Mariboru dr. Kimovčeva »Staroslovenska sv. maša«. Ker bo sv. maša na prostem, bo treba veliko število pevcev, ki bodo sodelovali. Pevce bo spremljala godba. Opozarjamo na to naše pevske zборе, da to zimo preštudirajo to mašo in se je temeljito nauče. Note se dobé v Jugoslovanski knjigarni. Prosimo pa tudi vse zборе, ki bodo pričeli študirati to skladbo, naj to naznanijo glasbenemu odseku O. Z., ki bo posameznim zborom dal potrebna navodila in imel te zборе tudi v evidenci.

Klicí za trobentače. Pri naših prireditvah smo doslej vedno pogrešali enotnih klicev, posebno za: nastop, pozor, odmor in razhod. Glasbeni odsek O. Z. je sedaj izdelal te klice in jih razposlal vsem našim odsekom. Odsekovi trobentači naj jih pridno vadijo, tako da jih bo poznal vsak član naših odsekov. Kadar bo zatrobil zvezin trobentač pri prireditvah drugo leto nastop, se bodo zbrali vsi člani v nastop; če bo zatrobil razhod, se bodo razšli itd.

Klavirski izvleček za proste vaje se dobi pri O. Z. Sporočite nam, kaj rabite: za palice, članske ali vaditeljske proste vaje, vaje s šerpami, proste vaje članic ali naraščaja. Pri vajah za naraščaj nam pojasnite ali rabite za štetje na 1. 2. 3. ali na štetje 1. 2. 3. 4. Cena za en izvod je 10 K. — Ker se dogaja, da telovadci niso večji telovadbe po godbi, naj si vsak odsek oskrbi note že sedaj, da ne bode izgovorov. Lahko pride odposlanec osebno po nje. Denar je prinesiti seboj! Pismena naročila proti povzetju!

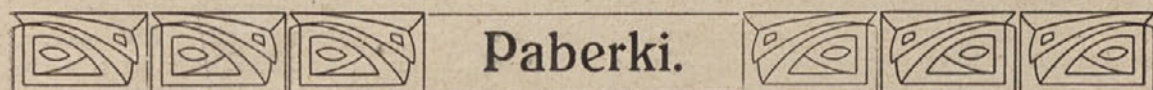
Štatistika. Vsak odsek mora voditi štatistiko. To je zvezek z imeni vseh telovadcev. Pri vsaki telovadni uri se prebere imenik. Če je telovadec odsoten, se postavi v predelek za imenom pika, če je prisoten, se napravi navpična črta. Koncem meseca se sešteje prisotnost in odsotnost. Tako imamo razvidno, se li telovadci udeležujejo redno telovadbe ali ne. Končno delimo prisotnost s številom telovadnih ur; tako dobimo povprečno število telovadcev na eno telovadno uro. Prepis mesečnega zaključka štatistike pošiljajte na vaditeljski zbor Orlovske zveze, ki ima kontrolo nad odseki. Bratje načelniki, vodite točno štatistiko!

Tekmovalne vaje za orlovski tabor v Mariboru leta 1920. so se razposlale ali se osebno izročile vsem okrožnim načelnikom. Ta jih mora oddati vsem v okrožje spadajočim od-

sekom. Odsekovi načelniki naj se torej za tekmovalne vaje obrnejo naravnost na okrožnega načelnika. Vaje naj se začno takoj vaditi. Vsak odsek mora postaviti eno vrsto k tekmi za nižji oddelek. Ker vaje niso pretežke, se jih bodo telovadci lahko priučili, če imajo količkaj dobre volje. Le trenaže potrebujejo. Na izgovore se ne bo oziralo. Po tekmi se bode šele prav ocenil vsak odsek. Upamo, da se bo zanimanje za telovadbo podvojilo ravno s temi vajami! Načelniki in vaditelji, storite tu svojo dolžnost!

Kroglice za metanje pri tekmi so dodelane. Vsak odsek, ki jo želi, naj se nemudoma javi; lahko pride tudi odposlanec osebno iskat, kar je O. Z. še ljubše. Cena ji je 60 K.

Posamezni deli bradlje se lahko naroče pri O. Z. Če ima kateri odsek polomljeno bradljo ali ji manjka kak del, naj se oglasi!

Mednarodno zborovanje krščanskosocialnih delavcev je bilo meseca maja 1919 v Parizu. Navzoči so bili zastopniki iz Nizozemske, Belgije, Francije, Italije, Švice, Poljske, Litve in Češkoslovaške. Sprejeti so bili sklepi: 1. popolna svoboda organizacije; 2. osemurno delo; pri težjem delu naj se ta doba skrajša, ker bilo bi krivično, da bi bilo težko delo z vsakim drugim enakomerno; 3. nočno delo za ženske in otroke se prepove. Nadaljne določbe se tičejo dela otrok in vpostavitve mešane komisije za določitev plač. Štatistika, ki so jo podali posamezni zastopniki, je približno sledeča: organiziranih krščanskosocialnih delavcev je v Franciji 55.000, v Belgiji 105.000, na Nizozemskem 175.000, v Italiji (milanska centrala) 230.000, v Švici 10.000, v Poljski 106.000; skupaj 681.000. Všteta pa še ni Nemčija, kjer je organiziranih krščanskosocialnih delavcev nad eden milijon, Avstrijska republika, Jugoslavija, Madžarska, Češkoslovaška in druge države, kjer so katoličani. Ako bi bilo štetje povsod izvedeno docela, naneslo bi več milijonov. Naj vedo to naši delavci in vidijo, da ni več daleč čas, ko bo stala nasproti rdeči internacionali naša katoliška — bela. Dvignite glave!

V Franciji je postal boj proti katoličanom zmernejši. Spoznanje med vojno je privedlo nasprotnike krščanstva do tega, da je vera del narodnega čuvstvovanja in da more preroditi ljudstvo versko-nravno. V Elzaciji-Lotaringiji je najvišje vojaško poveljstvo nasproti tamkajšnjim katoličanom kolikor mogoče uslužno. V Parizu je bila 16. oktobra 1919 na prostoru

Mont martre posvečena nova Sacré Coeur bazilika (cerkev Srca Jezusovega) ob prisotnosti papeževega odposlanca in devetih kardinalov (med njimi tudi kardinala Bourne in Mercier). Bazilika je bila zgrajena po narodni zaobljubi l. 1871., na koncu nemško-francoske vojne. Darove je prispevala cela Francija.

Nevarnosti kina. Predsednik mladinskega sodišča v Bruslju je napisal knjigo, kjer je dokazal, da so kino-predstave nekako glavni vir mladostnih zločincev.

Nazaj v katoliško Cerkev si je zaželel na smrtni postelji prejšnji radikalno-socialistični francoski poslanec Tenting, ki je umrl v Dijonu. Zahteval je katoliškega duhovna, ki se mu je izpovedal, nato pa podal pred pričami prostovoljno pismo izjavo, da obžaluje, ker je glasoval za ločitev zakona in da ni pustil svojega očeta cerkveno pokopati.

Sedma olimpijada se bo vršila l. 1920. v Anversu pod pokroviteljstvom belgijskega kralja Alberta. Poleg vseh športnih tekem bo na tej olimpijadi prvokrat tudi mednarodna umetniška izložba umetnin vseh vrst.

Milijonarji »darujejo«. Amerika je bajna dežela raznih »kraljev« železa, olja, sladkorja, bank itd. Da pa vendar niso tako zakrknjeni in stiskavi kakor so naši domači denarni mogotci, ki nekateri izmed njih ne žrtvujejo v kulturne in družbene namene niti petakov, navajamo nekaj števil iz one strani velike luže. Amerikanske knjižnice so dobile n. pr. od 1. junija 1903 do 31. maja 1904 2126 milijonov dolarjev in 137.318 knjig v dar. V državi Massa-

chusetts, ki nima niti tri milijone prebivalcev, je bilo l. 1903. darovanih 34 milijonov mark in to tudi samo za knjižnice. Andrew Carnegie, ki je pred kratkim umrl, je daroval že do leta 1903. 382 milijonov mark za kulturne in dobrodelne namene. V knjigi Ogle, The Free Library 1897, str. 70 beremo, da je bilo darovanih v l. 1854.—1889. za ameriške knjižnice 120 milijonov mark, v Angliji pa 20 milijonov. Do l. 1905. so izmed posameznikov darovali: Ivan Jakob Astor, trgovec, 7 milijonov; Walter Loomis Newberry, bankir, 9 milijonov; James Lenot, trgovec, 8 milijonov; Enoch Pratt, trgovec, 45 milijonov; John Crerar, trgovec 14 milijonov; Samuel Tilden, advokat, 20 milijonov; John Davison Rockefeller, veleindustrialec, 274 milijonov; Seth Low, dr. jur., 5 milijonov. To so pa le posamezniki. Kje ostajajo še drugi, ki so darovali večje ali manjše vsote in so njih imena neznana. Tako vsaj malo priškrnejo svoj kapitalistični pohlep, dočim moramo o naših domačih oblagodarnežih le silno redko kaj enakega poročati. Štajerski kmet bi zapel vsem tem po narodni pesmi: »Tu se špeglaj, draga duša«.

Trocky in delavci. Neki ruski častnik, ki je pobegnil iz Petrograda, je pisal v listu »Times«, da je imel Trocky v Petrogradu meseca julija l. 1919. nagovor na delavstvo. Med govorom ga nekdo prekine z besedami: »Da, vi se predrznete govoriti nam o svobodi, vi, ki nas ovirate Boga moliti, ki preganjate cerkev ter prepovedujete otrokom brati sveto pismo in odstranjujete svete podobe iz šol!« Trocky se izgovarja. Toda glasovi ga prevpijejo: »Vi preganjate našo vero, ker ste žid in zlorabljate svojo moč!« — Vpitje je bilo tako, da Trocky ni mogel več do besede.

O razmerju anglikanske cerkve do rimskokatoliške je razpravljal Rev. Williams na kongresu anglikanske cerkve, ki se je vršil začetkom oktobra 1919. l. v Leicesteru. »Združenje

cerkev« — tako je izvajal — »se more doseči s prenehanjem papežtva, kar je popolnoma izključeno, ali pa z lažjim, daljšim razvojem, ki bi izobličil sestav cerkev tako, da bi se mogle priključiti rimskokatoliški cerkvi. To bo pa storil razvoj časa sam.«

Vlada talentov. Viscount Haldane je imel meseca oktobra l. 1919. na nekem prosvetnem zborovanju angleških delavcev daljši govor. Med drugim je posebno naglasil, »da je v mladem delavskem naraščaju ogromen vir nerazvitih značajev, ki se morajo v korist človeštva dvigniti z izobrazbo. Mi gremo nasproti časom, ki bodo popolnoma različni od minulih. Staro plemstvo izumira, a na njegovo mesto ne bodo prišli oni, ki so v vojski obogateli, nego prišla bo vlada talentov. Zato pa je treba porušiti tudi zadnje ograje, ki dele človeštvo v razrede.«

Zakon proti kletvi in psovki. Ljudeviku IX., francoskemu kralju, je bilo zelo težko, da sta se razširile po deželi psovka in kletev. Da bi to kolikor mogoče zabranil je izdal zakon, ki določa kakor kazen za vsakega, ki kolne in psuje in se mu to tudi dokaže, žig z razbeljenim železom na ustna. Ne dolgo potem je psoval v Parizu nek ugleden človek na ulici Boga. Sodišče mu je zločin dokazalo in moral bi biti po zakonu javno kaznovan. Nekateri pa so pri tem zabavljali črez kralja in njegovo strogost. Svetovalci so kralja na to opozorili in mu rekli, naj jih da zapreti vsled razžalenja veličanstva. Kralj pa jim je odgovoril: »Razžaljenje kraljevega smrtnega visočanstva ni nikakšen zločin in boljje je, da psujejo v Francoski kralja ko pa večnega Boga. Dal Bog, da bi izginile kletev in psovka iz mojega kraljestva.« — Zdaj pa poglejmo pri nas. Kolne, pridušja in psuje se vseprek in sicer že tako nesramno, da je kar joj. Zakaj neki ne, saj je svobodno. Za kazanje slokega prsta pa so paragrafi.

Orlovski poročevalec.

Pokojni brat dr. Lovro Pogačnik nam je zapustil lepo oproko, krasen zgled že v njej, kakor naj živi in dela Orel. Glasi se:

»Svojo dušo izročam Bogu, srce svoji družini, telo slovenski domovini...»

Ah, Slavka moja! Ti najboljša vseh žena na svetu! Ohrani Bog te deci zlati! Zaupaj vanj! Združitev večna naju čaka onkraj grobal!

Otročiči moj! Zvesti bodite Bogu, domovini! Ljubite resnico, pravico, sovražite laž in krivico! Krepostno živite, svetniški umrite!

In Ti, o mati! Obilo Ti je Bog poslal gorja. Obilo Ti zaupa, veruj vanj! Naš dom je vrlj neba!

In Orli moj! Množite se! Poštene fante vse združite na potu vzorov svetih! Iz žrtev Vaših in dejanj naj vzklije blagoslov veličja nad domovjem ljubljenim!

In vsi sorodniki, prijatelji! Iskrena hvala! Vam za vso ljubav!

Sovražnikom odpuščam. V srcu mojem ni kali maščevanja. Sam prosim odpuščanja.

Zapuščam Vas težko, težko! Dejanj, življenja se mi hoče! Da vzgajal z mamico bi samo Vas, otročiči! Zgodi naj se! Kar Bog stori, vse prav stori! Zaupam trdno, saj sem ljubil Njo, ki ni ga zapustila, ki se je zatekal k Njej!

In Vi, volilci moji! Vaš Kras, oblit s krvjo junaško, naj zibelka bo lepših časov za narod moj! Držite se načel, ki zanje šli smo v boj, svoboda naša so, kot skale Vaše vsakdo stoj!

Bog bodi milostljiv moji duši grešni! Amen.»

¹¹ **Orlovska obljuba.** V štev. 1 in 2 letošnje »Mladosti« je bil objavljen način slovesnega sprejema Orlov v Orlovsko zvezo. Praksa je pokazala, da je drugo vse dobro, le besedilo zaobljube je neprimerno in predolgo. Zato ob-

sobratom bratje — po duhu — in srcu; neustrašni — in resnični — katoličani; pravični — branitelji vere — in naroda! Kakor prisego — izrekamo — to obljubo — in kličemo — v njeno okrepitev —: Bog živi!

Orlovski pozdrav. Razne organizacije imajo svoje kroje, mnoge svoje pozdrave. Rudarji, lovci, gasilci, šolski otroci itd., zlasti pa telovadna društva, katerim je predvsem lastna disciplinirana enotnost. Naš pozdrav »Na zdar« (češko »na zdravje«) pa se mi zdi za današnje razmere manj primeren. Ni domač, je pretrd, od češkega sokolstva privzet in podpira slepomišljenje od sokolske strani med neukimi ljudmi. Naš jezik res ni bogat na pozdravnih

Slovenski Orli med češkoslovaškimi brati.

Slika nam predločuje skupino odposlanstva Orlovske zveze skupno z nekaterimi člani predsedstva češkoslovaškega Orla v Brnu 9. julija 1919. V sredini je znani organizator češkoslovaške katoliške mladine dr. K. M. Žurek, na njegovi levi br. F. M. Žampach, podpredsednik Orla Československého in na njegovi desni br. Jože Pirc, predsednik Orlovske zveze.

javljamo danes novo besedilo, ki bo ostalo neizpremenjeno in kar naj vsi bratje vpoštevajo. Orlovska obljuba se glasi:

Pred Bogom — gospodarjem — in vladarjem — pod — častno vestjo — in — viteško besedo — obljubljam — in zagotavljam:

Biti vsekdar — in povsod — pravi Orli — v dejanju — in življenju;

načelom orlovstva — zvesti — in poslušni;

izrazih in rečenicah, ki bi ustrezale vsem pogojem telovadskega pozdrava. Naš pozdrav bodi kratek, krepak, blagozvočen, jedrovit, naroden, uporabljiv v ednini in množini, moškem in ženskem spolu, vsem razumljiv, ne čisto nov — neznan. — Opomba uredništva. — Besedam br. J. H. povsem pritrjujemo in javljamo obenem vsem Orlom, okrožjem in odsekem, da sta sklenila predsedstvo in vaditeljski zbor Orlovske zveze v sporazumu z brati

Orli, da je od zdaj naš orlovski pozdrav: **Bog živi!** ki je tudi povsod v navadi. Opozarjamo, da naj se stari pozdravi Na zdar! Zdravo! itd. nikjer več ne rabijo in da naj sploh izginejo iz naših vrst. Torej bratje: **Bog živi!**

Vsem Orlom, odsekom in okrožjem.

Govorimo in pišimo pravilno!

Iz številnih govorov, člankov, pisem itd. smo razvideli, da nimamo enotnosti glede nazivov in pisanja, ki se tičejo orlovstva. Vsled potrebne doslednosti in pravilnosti jezika, določamo tu obvezno za vse Orle, odseke in okrožja, da se drže samo naslednjih pravil:

Orlovska zveza, okrajšano O. Z. Pazite na to, da se piše zveza z malo. (Stari nepravilni naziv Zveza Orlov se ne rabi več.)

Orlovski odsek v, kar je slovanski in naj se daje temu vedno prednost, dasi se sme še uporabljati: telovadni odsek Orel v (nikakor pa ne: odsek Orla).

Orlovsko okrožje, n. pr. prekmursko orlovsko okrožje (ne pa morebiti: prekmursko okrožje »Orlov«).

Pridevnike, ki se izvajajo od lastnega imena Orel je pisati z malo, n. pr. orlovski dan, tu je orlovski narščaj, orlovska organizacija, orlovstvo.

Torej se piše, n. pr.: Fantje so že težko pričakovali, kdaj se bo ustanovil pri Sv. Mihaelu nov orlovski odsek. Zadnjo nedeljo pa je poslala Orlovska zveza govornika, ki je v jasnih besedah orisal pomen orlovstva in razložil kaj je Orel. Po govoru je bila ustanovitev odseka pod imenom Orlovski odsek pri Sv. Mihaelu, ki spada v celjsko orlovsko okrožje. Ali: Pri telovadbi so se posebno odlikovali člani zveznega vaditeljskega zbora. (Pazi: zvezan pišemo z malo, isto tudi vaditeljski.)

Trije orlovski odseki že tvorijo orlovsko okrožje. — Leta 1920. bo v Mariboru slovanski orlovski tabor. — Naš Orel se mora dvigniti. (Orel kakor lastno ime pišemo vedno z veliko.)

Prosimo, da se drže teh uradnih določb Orlovske zveze vsi člani; odseki in okrožja pa naj po možnosti odpravijo čimprej svoje uradne pečate in jih nadomeste z novimi, pravilnimi. Pomniti je treba nadalje, da se imena kakor: Orlovska zveza, Orel, Orlovski odsek v ne devajo med narekovaj (»Orlovska zveza«, »Orel«).

Po enakih določbah naj se ravna Orliška zveza, samo naj ne rabi okrajšav.

Račun od hiševanja predsedstva in vaditeljskega zbora Orlovske zveze.

Ker ni v dosedanjih številkah tekočega letnika »Mladosti« malodane nikakšnih poročil o delu Orlovske zveze, t. j. predsedstva in vaditeljskega zbora, bi moralo biti v teh zadnjih zvezkih vse, kar se je storilo od spomladi sem pa do danes. Vsled prostora pa se bomo omejili na najvažnejše in povedali le toliko, da bo dobil vsak nekoliko pregleda.

Zvezin vaditeljski in organizatorični tečaj v Ljubljani se je vršil od 7. do 12. aprila 1919. (Izvanredni občni zbor O. Z. — prvi po svetovni vojni — je bil 16. marca 1919). Udeležilo se ga je 69 članov iz 34 odsekov. S tem tečajem se je šele pravzaprav pričelo poživljanje in redno delo orlovstva tam, kjer ga je bila prekinila vojna. Fantje so dobili vsa potrebna navodila za delo doma v odsekih, razni predavatelji so jih zopet vpeljali v organizacijo in jim razbistrili naše stališče napram ostalemu svetovnemu položaju. — **Predsedstvo in vaditeljski zbor O. Z.** sta delala vsak na svoji strani z vseni močmi. Imela sta redne tedenske seje vsak ponedeljek in petek, ki so trajale od pol 8. ure zvečer pa do enajste ure, polnoči in še dalje. Vsa organizacija se je morala nanovo zgraditi in preurediti, ne da bi bila sploh kje kakšna zadostna podloga za to. Iz lastnih sil, požrtvovalnosti in nesebičnega idealizma je bilo treba šele vse ustvariti. Pri tem pa spočetka ni bilo nikakšne pomoči in ne podpore niti od tam, odkoder se je pričakovala. Denarnih sredstev ni bilo, vsi člani so vršili naporno delo brezplačno, kakor ga še vrše in ga bodo tudi v bodoče. Vendar vztrajnost in disciplinirana volja sta premagali vse, ter nas dovedli do tod, kjer smo danes. — **Mladeniški tabor na Šmarni gori** 4. maja 1919 je bil prva javna premaknitev Orlov iz počitka dolge dobe. Njegova slika je pač povsem odgovarjala takratnemu položaju naše organizacije. Prišla pa sta ž njim med nas zopet korajža in sveži orlovski duh. Začetek je bil tu. — Komaj pa, da se je pričelo redno delati, je nastal v predsedstvu O. Z. nepovoljen položaj, posredno povzročen po dogodkih na Koroškem meseca maja 1919. Predsedstvo O. Z. je v eni izmed takratnih sej sklenilo oklic na slovensko ljudstvo, ki ga pa glavni urednik »Slovenca« iz svojih razlogov ni hotel priobčiti. Takratni predsednik O. Z. br. Ivan Podlesnik pa je presojal to stvar s popolnoma drugega stališča (ki se je izkazalo pozneje neupravičeno), in je podal ostavko ter po kratkem času odšel iz predsedstva sploh. Na njegovo željo in zahtevo se je sklicala 1. junija 1919 v Ljubljani širša seja predsedstva O. Z., kjer se je cela zadeva vsestranski pojasnila in dosegel popolen sporazum. Br. Ivan Podlesnik pa kljub tej izjavi ni stopil več nazaj v predsedstvo in se je udeležil zadnjikrat predsedstvene seje 19. maja 1919. Predsednikove posle je nato prevzel I. podpredsednik br. Jože Pirc, in sicer 16. junija 1919 ter jih vodil do prihodnjega izvanrednega občnega zbora (28. septembra 1919). Reči pa moramo, da vse to na delovanje Orlovske zveze ni vplivalo niti najmanj, pač pa pripomoglo le k temu, da so se nekateri nejasni pojmi docela razbistrili. Orlovstvo je s tem okoriščeno. — **Čas zveznih in drugih prireditev ter zastopstev** na njih je naložil predsedstvu in vaditeljskemu zboru Orlovske zveze težko breme. Orlovskih taborov celokupne O. Z. je bilo petero: Dne 27. julija v Celju, 24. avgusta v Št. Vidu pri Stični, 7. septembra v Trbovljah, 28. septembra v Dobrli vesi in v Ločah na Koroškem. Razum v Trbovlje so povsod vozili posebni vlaki. Na vseh taborih skupno je nastopilo do 1500 Orlov (do 1000 Orlic,

300 naraščaja), gledalcev pa je bilo skupno čez 20.000. Ti tabori so za orlovstvo trajne važnosti. Ljudstvo v vseh krajih je imelo priliko seznaniti se bližje z organizacijo in presojati samo njeno delo. Nezaupanje, ki so ga imeli nekateri iz bogosivdi kakšnih vzrokov do Orla, je izginila, rastla pa sta zanimanje in vnema zanj od dne do dne. S številom taborov in drugih javnih nastopov se je množilo tudi stalno število Orlov, tako da gledamo danes s popolnim zadovoljstvom nazaj na letošnje leto. Trditi pa nočemo pri tem, da so bili vsi nastopi docela vzorni ali dovršeni. Nedostatki tu in tam in povsod, zgodilo se je marsikaj, kar bi se pri izgrajeni organizaciji ne smelo. Vendar te sence solčne plati ne zakrivajo niti najmanj; so pač ostanek brezdelja in poživljanja. Ni nas treba biti jih sram, ker so vzrastle v življul organizacije, le vnovič jih ne smemo napraviti. — Okrožnih in odsekovih javnih telovadnih nastopov je bilo do 40, če že ne več. Ako računamo pri vsakem nastopu povprečno 30 članov, je to skupaj 1200, in po 800 gledalcev, je 32.000. Zelo zmerno in nizko računano je bilo torej letos 45 javnih orlovskih taborov, kjer je nastopilo 2700 Orlov in je bilo 52.000 gledalcev. Če povisamo to število povsod za tretjino, 60 javnih taborov, nastopilo je 3600 Orlov, 69.000 gledalcev — je še vedno zmanjšano, gotovo pa ne preveliko ali pretirano. Zreba je popolnega vpogleda v vso stvar — in tudi v tiho delo. — **Po zastopstvu** se je udeležilo predsedstvo O. Z. vseh pomembnejših slavnosti. Omenimo le prenos zemeljskih ostankov Zrinskega in Frankopana dne 30. aprila 1919 v Zagrebu; tabor proslave 25 letnice krščansko-socialnega delavstva 14. in 15. junija 1919 na Krekovem grobu v Ljubljani in na Šmarni gori; proslavo Vidovega dne 28. junija 1919 v Ljubljani; tabor koroških Slovencev v Sinči vesi dne 15. avgusta 1919; slavje hrvatskih krščansko-socialnih delavcev ob posvetitvi nove zastave dne 3. avgusta 1919 v Zagrebu; zborovanje in akademijo Jugoslovanske katoliške dijaške lige prve dni avgusta 1919 v Ljubljani; proslavo narodne osvoboditve 29. oktobra 1919 v Ljubljani. Poleg tega pa so šla številna odposlanstva na razne druge tabore, kakor v Komendi, na Križni gori, na Brinjevi gori, v Dobropoljah, k sprejemu angleškega kardinala Bournea, k odsekovim in okrožnim prireditvam in tako naprej. Na vsaki le malo pomembnejši stvari so bili vedno zastopani tudi Orli. Orlovska misel si je pridobivala s tem vedno več in trdnjših tal ter vpliva v javnosti. Končno pa naj k temu sleherni še to pomisli, koliko je bilo že s tem opravka poleg vsega drugega dela. Obširnejši poročil o vseh teh taborih, prireditvah itd. vsled štedenja s prostorom ne moremo podati; pač pa je vse zapisano v »Slovenca« in v nekaterih drugih naših listih. — V dneh od 2. do 18. julija se je mudilo osemčlansko odposlanstvo Orlovске zveze v češkoslovaški republikli, predvsem v Brnu in na Velchradu. Nekoliko več poročila priobčujemo na drugem mestu. — **Širša seja predsedstva Orlovске zveze** se je vršila o priliki tabora v Celju v nedeljo 27. julija 1919. Zastopanih je bilo 50 odsekov in vsa okrožja. Skupno se je udeležilo seje do 200 Orlov in nad 100 Orlic. Ves čas je bilo tako navdušenje in razumevanje stvari, da prihtevamo to zborovanje O. Z. med njena najlepša. Pomembna je bila ta skupščina za nadaljnje delo v orlovski organizaciji. Sklepi so bili: 1. orlovski kraj ostane neizpremenjen; 2. leta 1920. se bo vršil v Mariboru slovenski orlovski tabor, ki se ga udeležijo tudi druga katoliška telovadna društva iz Francije, Belgije, Anglije in Amerike. Za pokrovitelja je bil izvoljen v velikim navdušenjem dr. Anton Korošec; 3. da se uredi zvezna blagajna in omogoči uspešnejše

delo je bilo določeno: vsak redni član Orlovске zveze plača pri svojem odseku mesečno 1 K. Nabrana vsota se dopolnje obenem z natančno izpolnjeno preglednico do 5. vsakega meseca Orlovski zvezi v Ljubljano; 4. v Orlovsko zvezo se sprejemajo tudi podporni člani, ki imajo pravico posvetovanja in plačajo 20 K na leto v odsekovo blagajno, ter ustanovni člani, isto s posvetovalno pravico, a plačajo enkrat 10 K v odsekovo blagajno; 5. Naročnina za »Mladost« je za vse člane obvezna; plačuje se ali skupno, ali pa v na mesece razdeljenih obrokih. Vsi sklepi so za vse člane Orlovске zveze obvezni in opozarjamo, da se morajo vestno izpolnjevati. — **Prezvd. knezoškoč dr. A. B. Jeglič** je sprejel odposlanca Orlovске zveze dvakrat na daljši razgovor, in sicer 9. avgusta in 14. oktobra 1919. Zanimanje, ki ga posveča prevzvišeni orlovstvu, je veliko. Videlo se je, da mu ne izginajo niti najmanjše stvari izpred oči in da obrača na vse veliko pozornost. Sledil je pogovor o vtisih in doživljajih s pota po češkoslovaški republikli in o položaju ter gibanju tamkajšnjih katoličanov, nato pa o domačih razmerah. Predvsem se je poučil prevzvišeni o gibanju Orlic. Rekel je, da vse popolnoma odobrava in želi, da bi tudi vsi drugi uvideli potrebo in nužnost orlovstva ter da je najtopleje priporočal. Prosil pa je, da se ohrani povsod, posebno na zletih in raznih prireditvah, dostojnost in resnost in da se na to kolikor največ pazi. Priporočal je in obenem nujno prosil, naj se med fanti dela na to, da ne bodo surovi in naj varujejo svojo in tudi deklško čast. Nato je prišel na vrsto pomenek o slovanskem orlovskem taboru leta 1920. v Mariboru, in prevzvišeni je bil tega silno vesel ter je obljubil po svojih močeh kolikor mogoče sodelovati. V znak naklonjenosti in v lep zgled drugim je daroval 1000 K kakor prvi kamen k mariborskemu skladu. Obenem je povabil sam vse angleške, francoske in belgijske cerkvene kroge, da naj se tabora udeležijo in poskrbe tudi za udeležbo drugih. Gospodu knezoškofu moramo biti gotovo vsi prav hvaležni za njegovo odlično delo v orlovski organizaciji. — **Sestanek orlovskih organizatorjev** in njihovih prijateljev se je vršil 12. avgusta 1919 v Ljudskem domu v Ljubljani, ki so se ga udeležili vsi zastopniki naših društev ter še nekaj drugih gospodov. Razpravljalo se je natančneje o vseh važnejših zadevah orlovstva, o njegovem idejnem razmahu, o izobraževalnem in vzgojnem delu Orla, o verskem življenju med Orli in o širjenju treznosti ter olikanega vedenja med njimi. Pretresavalo se je tudi vprašanje glede naraščaja in razmerja do nasprotnikov. — **Orlovsko akademijo** je priredil zvezin vaditeljski zbor 2. in 12. avgusta 1919 na Ljudskem odru v Ljubljani. Povsem nov, ali vsaj malo poznan je bil način vpriporitve. Ugajali so posebno telovadni plesi in marmornati kipi. — **Organizatoričen in vaditeljski tečaj v Prevaljah** na Koroškem je bil od 15. do 17. avgusta 1919. Vodil ga je član zvezinega vaditeljskega zbora. S tem je bil položen temelj orlovstvu na Koroškem. — **Orliška zveza** je imela svoj organizatoričen in telovadni tečaj od 1. do 7. septembra v Ljubljani in 6. septembra prvi občni zbor, kjer je bilo izvoljeno predsedstvo in vaditeljski zbor Orliške zveze. Za predsednico je bila izbrana sestra Cilka Krek, za načelnico sestra Fanči Černič. Člani predsedstva in vaditeljskega zbora Orlovске zveze so pomagali pri tečaju kolikor največ mogoče in pripomogli k osamosvojitvi naše ženske telovadne organizacije, ki se je s tem postavila na lastne noge in popolnoma odcepila od Orlovске zveze, kar more biti le v dobro obeh organizacij. Na tečaj Orliške zveze je bila prišla tudi načelnica češkoslovaških Orlic sestra Julka Nečasová, ki je

poučevala Orlice v telovadbi in se udeleževala celega sporeda. — **Ogledna komisija za tabor v Mariboru leta 1920.** je bila 8. septembra 1919 v Mariboru, kjer je imela najprej sestanek z vsemi tamkajšnjimi merodajnimi činitelji, ki so se izrekli enoglasno za prireditev in dali vse moči za to na razpolago. Po natančnejšem ogledu prostorov je bil sklep ta, da so dani vsi pogoji, in nato so se določile nekatere posameznosti. V komisiji so bili trije člani predsedstva Orlovske zveze in dva inženirja. Napravil se je prvi proračun. — **V Pliberku na Koroškem** je bil 7. in 8. septembra vadiateljski in organizatoričen tečaj, od 14. do 16. septembra 1919 pa v Mariboru, kjer je bilo 34 udeležencev, med njimi 7 iz Prekmurja. Oba sta vodila člana predsedstva in vadiateljskega zbora O. Z. — **Izredni občni zbor Orlovske zveze** se je vršil o priliki tabora v Dobrli vesi 28. septembra 1919. Poročilo prinašamo posebej. — **Prvi pripravljani sestanek za mariborski tabor leta 1920.** je bil dne 9. oktobra 1919, kjer so se napravili nadaljnji načrti in se je poslal vsem našim društvom poziv, naj imenujejo v pripravljani odbor vsako po dva zastopnika in izdelajo svoj spored. — **Okrožni poročevalci** — tehnični in organizatorični — so bili določeni v avgustu za vsako okrožje. Njihova naloga je, da nadzorujejo dodeljena jim okrožja, dopisujejo z odseki in poročajo o vseh zadevah predsedstvu in vadiateljskemu zboru O. Z. — **Okrožni orlovski sestanki**: so se vršili v oktobru, novembru in decembru v vseh okrožjih, kjer so razpravljali o vseh zadevah orlovstva posamezni okrožni poročevalci. Odseki so se teh sestankov pridno udeleževali in so odnesli ž njih mnogo praktičnih misli in nasvetov za delo doma. Okrožja so imela tudi svoje občne zборе, enako posamezni odseki. — **Preglednice** za natančen izkaz članov so bile doplane vsem odsekom, ki deloma izpolnjene tudi vračajo. Le nekateri odseki so še, ki še ne vedo, kaj je njihova orlovska dolžnost. — **Posamezni telovadni in organizatorični tečaji** so se vršili skoro v vsakem okrožju; večji tečaji n. pr. so bili v Šmihelu pri Novem mestu, v Št. Janžu na Dolenjskem, v Celju, Ptuj, Mariboru itd. Večino njih je vodil član zveznega vadiateljskega zbora in so bili dobro obiskani. — **Knezoško lavantinski g. dr. Mihael Napotnik** je sprejel dne 10. novembra 1919 odposlanstvo Orlovske zveze v avdijenco, ki je trajala eno uro. Šlo je za sporazumno delo pri orlovski organizaciji, razmotrivalo se je vprašanje mariborske prireditve in glede orlovskega odseka v bogoslovnici in dijaškem semenišču v Mariboru. — **Dijaki** so postali pridni orlovski delavci in so stvorili lastne odseke na vseh zavodih. Ustanovni občni zbor je bil 16. novembra 1919 v Ljubljani, popoldne istega dne pa je bil slovesen sprejem članov v Orlovske zveze, ki sta se ga med drugimi oddličnimi gosti udeležila tudi gg. dr. A. B. Jeglič in dr. A. Korošec. Mladim bratom želimo mnogo uspeha in — vztrajnosti. — **Osnovanje osrednjega pravičnega odbora** za veliki tabor v Mariboru leta 1920. se je izvršilo 1. decembra 1919 pod predsedstvom prevz. g. škofa dr. A. B. Jegliča v Ljubljani v Ljudskem domu, kjer je bilo enoglasno sklenjeno, da se bo vršila prireditev v znamenju orlovstva, v kar največjem obsegu in da bodo sodelovale tudi vse naše organizacije. — **Bogoslovci** so se tudi jasno zavedli orlovske misli in so osnovali v Mariboru in Ljubljani svoj orlovski odsek, kjer prav pridno telovadijo in prirejajo fantovske poučne sestanke. O njihovem delu kakor o onem dijakov bomo v bodoče spregovorili kaj več. Pozdravljamo vse najiskrenejše v svojem bratskem orlovskem krogu!

To je nekaj najglavnejših točk iz delovanja

predsedstva in vadiateljskega zbora O. Z. Kar je zamolčano in kar vsled omejenega prostora ni mogoče objaviti, morete bratje soditi po uspehih, ki jih vidite sami.

Izvanredni občni zbor Orlovske zveze

je skficalo njeno predsedstvo ob priliki tabora v Dobrli vesi v nedeljo 28. sept. 1919. Udeležilo se ga je do 200 Orlov. Občni zbor je otvoril začasni I. podpredsednik O. Z. br. Jože Pirc, ki je podal v kratkem poročilu sliko o predsedstvu in njegovem delu od rednega občnega zbora 16. marca 1919 pa do zgoraj imenovanega dne. Pojasnil je odstop predsednika br. Ivana Podlesnika. Nato je sledila volitev novega predsednika. Soglasno, z velikim odobravanjem in navdušenjem je bil izvoljen br. Jože Pirc, do takrat I. podpredsednik. To je obenem priznanje njegovemu neumornemu in požrtvovalnemu delu. Dal Bog, da bi vodil orlovstvo k novi moči in kreposti. K izvolitvi mu vsi prav prisrčno čestitamo! Za I. podpredsednika je bil izvoljen br. dr. Fran Kržan. V ostalem so se izpolnili odbor, razsodišče in pregledovalci. Br. Jože Oražem, posestnikov sin, Moste-Selo pri Ljubljani, je bil izvoljen načelnikom orlovske končnice. — Vadiateljski zbor se ni nič izpremenil. (Gle. 5. in 6. štev. letošnje »Mladosti«.) Nato se je obravnavalo vprašanje in preuredba »Mladosti«. Izvoljen je bil nov urednik in sicer br. Jože Stabej. — Sledile so slučajnosti, uredilo se je več zvezinih notranjih zadev, na kar je br. predsednik med velikim navdušenjem in odobravanjem zaključil izvanredni občni zbor.

Prekmurski Orel.

Prvi Orli v Prekmurju so se izlegli v sokolski legiji v Štrigovi v začetku meseca junija leta 1919. z namenom, »spoznati orlovsko organizacijo in se pripraviti za uspešno organizatorično delo po zasedbi v domačih krajih.« Imenovana legija se je preobrazila sčasom v orlovsko in je dovršila svojo prostovoljno nalogo 12. avgusta l. 1919, ko je bilo Prekmurje zasedeno po rednih jugoslovanskih četah. Razpustila se je 1. septembra 1919. Ob priliki osvobojenja je poslalo predsedstvo Orlovske zveze prekmurškemu Orlu sledeči pozdrav: — Prekmurškemu Orlu! Najlepše pozdravljen, Ti naš najmlajši in najhujše preizkušeni rodni brat, ki se danes srečno vračaš iz tisočletnega suženjstva pod svobodni krov jugoslovanski! Topli udarci Tvoje radostnega srca odmevajo danes v veliki bratski sreči tudi v naših prsih. Na Tvoji od Boga tako blagoslovljeni zemlji se je dvigala pred tisoč leti prestolica slovenskih kraljev, po Tvojih selih je zbiral nekdanj Samo svoje junake braniti našemu rodu stare pravde. In danes se zbirate Vi sinovi teh junakov in dvigate orlovski prapor svobode in pravice. Ponosni smo, da smemo klicati s prelepim imenom »brat« Vas najidealnejše sinove prekmurske, Vas junake »Prekmurske prostovoljne legije«, ki ste zaradi svoje domovinske ljubezni morali zapustiti svoj prelepi dom in iskati zavetja v naši sredi, da ste mogli pohiteti danes k svojim dragim domačim z blagovestjo svobode. In sedaj, bratie, naprej! Pesem dela se je tudi v Prekmurju začela. Telesa moč, duha krepost, to vzor je lepi tvoj — mladost! — Bog živi!

Na ta pozdrav je došla zahvala: Za iz srca prihajajoče pozdrave ob času našege osvobojenja najtoplejša zahvala. Ko so nam počili obroči tisočletnega suženjstva, bo naš Prekmurski Orel pokazal vso čilost zdrave duše in naprednega duha prekmurske mladine. Naši Orli legionarji stojijo z največjim ponosom na braniku domovine.

Prvo orlovsko zborovanje v odrešenem Prekmurju je bilo 10. septembra l. 1919. v Beltincih, kjer so se dala navodila za organizacijo v posameznih župnijah in občinah. Bil je tudi sklep, da se je poslalo 7 bratov na orlovski tečaj v Maribor (14.—16. sept. 1919), med njimi štiri poznejši načelniki. Dne 21. septembra 1919 je bila v Črensovcih prva javna telovadba in prvi orlovski nastop v Prekmurju, ki sta ga napravila ljutomerski in središki Orel. Ljudstvo, ki ga je bilo do 7000, je s cvetjem posulo pot, kjer so se peljali ali hodili Orli, in jokalo od radosti in veselja. Ko je župnik Klekl med govorom vprašal mladino, ali bo sledila orlovskim vzorom, so izrekli vsi navzoči svečano zaobljubo.

Orlovski odsekovi je dozda že lepo število in mladina gori za Orla. Bojijo se pa še nekateri, da bi prišli Ogrji nazaj in da bi jih kaznovali, če bi izvedeli, da so bili v organizaciji in zato stoje še bolj ob strani. Vendar ko vsak dan bolj in bolj uvidevajo, da je to nemogoče, se število članov dnevnega večja. Tako so naši Benjamini orlovstvu v radost in ponos ter morejo biti lep vzgled vsem še neorganiziranim in malodušnim.

Pismo dr. Antona Korošca orlovski mladini.

Vsled sklepa širše seje 27. julija 1919 v Celju, da naj se naprosi dr. Antona Korošca za pokrovitelja slovanskemu orlovskemu taboru l. 1920. v Mariboru, mu je predsedstvo Orlovske zveze sporočilo v posebnem pismu sklep in željo. Dr. Anton Korošec je na to odgovoril: Orlovski zvezi v Ljubljani.

Naprosate me, naj prevzamem pokroviteljstvo orlovskemu taboru v l. 1920. Čast, ki mi jo s tem izkazuje, me je ganila. Vzradoščen po Vaši želji se Vam za zaupanje prisrčno zahvaljujem in drage volje sprejemam pokroviteljstvo.

V najtežjih dneh našega naroda sem najbolj spoznal, kaj pomeni za narod, če ima zavedno mladino. Z največjim ponosom gledam cvet našega rodu, z veseljem in upom v srcu motrim razmah in disciplino Vaših vrst ter pazno zasledujem Vaše delo.

Velika in težka je Vaša naloga; vršite jo, kakor dosedaj, širite svoja načela v svobodni domovini, utrjujte naše ljudstvo v dobrem in označujte vsepovsod živo radost, ki jo nosi v srcu zdrava mladina, navdušena in zvesta svojim prevzišenim idealom.

Sporočite našim fantom in dekletom moje prisrčne pozdrave! Vdani dr. Anton Korošec.

11. oktobra 1919 je sprejel naš voditelj zastopstvo Orlovske zveze k posebnemu pogovoru, kjer je z zanimanjem poslušal poročilo o delu orlovske organizacije in še posebej poročilo o predpripravah za tabor v Mariboru ter obljubil svojo moralno in gnotno pomoč kakor tudi članov Jugoslovanskega kluba. Posebno veselje je izrazil nad delom Orlovske zveze in pokazal, da pazno zasleduje njen razvoj. — 17. novembra l. 1919. se je udeležil seje predsedstva O. Z. in se porazgovoril o vseh važnejših orlovskih zadevah.

Československý Orel.

Českoslovaška republika goji v sebi kulturni boj. Vlada jemlje samostane v svojo posest, križ mečejo iz šol, javne Marijine kipe in svetnikov podirajo, Cerkev zvesto duhovščino bi radi napravili brez moči. In posledica vsega tega je: da se katoliška zavest in moč dviga, dasi je sila nasprotnikov v premoči. Vendar pravi katoličan se tega ne boji, on vztraja. Orel pa je prvi med bojevniki, ki dvigajo prapor blagovesti Krizanega. Pozorno stoji na straži in častno vrši svojo nalogo. Naj bu-

čijo besni viharji, Orel vztraja in brani verno ljudstvo. Poletel je med Slovake, ki se ne sramujejo prave vere v Kristusa in dasi so ga tam preganjali s puškami in bajoneti ter so se brezverski Sokoli besno zaganjali vanj, vgnezdil se je tako trdno, da ga ne bo pregnal nihče več in da more mirno trdit: Slovensko už vstalo — slovenský Orel již vzlétá, nad krásným krajem podtatranským šumí jeho perutě... Zdar Boh!

Da bi opisali natančneje razmah in boje českoslovaškega Orla, nam je vsled prostora nemogoče. Po poročilih, ki jih dobivamo, se ustanavlja o teden na teden kopice novih društev (odsekov), tako da jih je bilo do 12. oktobra 1919 že 223, med njimi več takih, ki štejejo od 100 do 1000 članov. V Brnu ima o dobro poslušne osrednje vodstvo in izdajajo mesečno glasilo »Orel«. Na predsedstveni seji 12. oktobra 1919 so sklenili, da se bodo udeležili v velikem številu našega tabora v Mariboru l. 1920 in da bodo tudi z nami tekmovali. Sami pa se že pripravljajo na veliki vseorlovski zlet l. 1921, ki bo v českoslovaški republiki in kamor bomo povabljeni v večjem številu tudi mi. Vaje za to so že določene. Taborov in drugih javnih nastopov so imeli letošnje poletje 105, med njimi dva velika na Velehradu (6. julija 1919) in v Malackách na Slovaškem (8. septembra 1919). Po vsej republiki prireajo organizatorične in tehnične tečaje. Močne odseke ima o tudi na Dunaju. V kratkem bodo spremenili kroj, ki bo menda razun modre srajce povsem enak našemu. Rdečih srajc člani ne marajo in Slovaki pravijo, da bi jih nikoli ne oblekli, ker jih ima o že Sokoli, ki so pa brezverci. — O nadaljnem delu Orla Československého bomo poročali v prihodnjem letniku. Junaškim bratom na severu pošiljamo pozdrave in jim kličemo: Bog živi!

Slovenski Orli med českoslovaškimi brati.

Več števil »Mladosti« bi mogli napolniti s poročilom odposlanstva Orlovske zveze na poti po Českoslovaški republiki. Moremo povedati pa samo nekaj, da ostane v zgodovinski spomin.

Po končani svetovni vojni je stopila Orlovska zveza takoj v ožji stik z osrednjo zvezo českoslovaških Orlov. Neredne poštne razmere pa so silile k temu, da pridejo člani osebno v dogovor vsled mnogih važnih stvari. Ko je dobilo predsedstvo O. Z. obvestilo in povabilo, naj se udeležijo českoslovaškega orlovskega zleta na Velehradu in cirilometodiške akademije 5. in 6. julija 1919, se je določilo osem bratov, ki na gredo na dal'no pot in izpolnijo veliko poslanstvo. Ti bratje so bili: Engelbert Besednjak, Jože Pavlič, Franc Pavlin, Ivo Pirc, Jože Pirc, Jože Podobnik, Jože Stabèj in Alfonz Valand. Na pot so se odpravili 2. julija 1919, vrnili pa so se v Ljubljano 18. julija 1919.

Gostoljubnost in spoštovanje, ki so ju uživali med českoslovaškimi brati, je nepopisna. V prvi vrsti gre tu zahvala vrlemu omladinskemu organizatorju dr. Klemensu Žurku in članom predsedstva českoslovaškega Orla. Naši bratje pa so imeli številne prilike seznaniti se bližje s českoslovaško orlovsko organizacijo v mestu in na deželi. Imeli so skupno več posvetovanj na Velehradu, v Brnu in v Novi Riši in povsod drugod, kamor so prišli. Razen imenovanih krajev so se še mudili na Buchlovu, v Kroměřizu, v Macouchi, Třebiču, Cerveni Lhoti, Starčovu, Jihlavi, Telču, Znojmu itd. Povsod so bili z navdušenjem pozdravljeni, dobili so cvetja, nimb na čast so se prirejali komerzi in prijateljski večeri. Poudariti moramo to, da se je delalo povsod za českoslovaško-jugoslovansko vzajemnost in da so bili slovenski Orli prvi po razsulu Avstro-Ogrske, ki so pokazali kljub raznim zmedam in

govoricam tudi dejanski slovansko bratstvo. Treba je bilo slišati samo govor profesorja Fr. Drobnyja na komerzu v Brnu. Poučili pa so tudi vso češkoslovaško javnost o italijanskih razmerah.

Razvideli pa so predvsem to: orlovstvo se v Čechoslovaški republiki dobro razvija, kakor obenem krščanski preporod. Biti pa čechoslovaški Orel se pravi biti naravnost junak. Docela svobodno-miselni Sokol dela na vso moč, da bi Orla zafrl in ne sramuje se pri tem uporabljati najnekulturnejših sredstev. Svoboda organizacije in prepričanost mu je neznana, Orla hoče ubiti z nasiljem. A klub vsemu temu raste Orel dan na dan, tako da šteje danes že nad 34.000 članov. Na Velehradu je nastopil pri telovadbi po kratkem času organizacije 230 telovadcev, 240 telovadkinj in 300 naraščaja, a to le iz najbližjih krajev.

Pot slovenskih Orlov 1. 1919 k čechoslovaškim bratom je in ostane zgodovinska v obeh orlovskih organizacijah. Kaj vse sledi iz tega, bo javnosti deloma prikrito, a prvi viden znak bo slovanski orlovski tabor v Mariboru l. 1920. Po vzajemni in skupni poti bomo hodili še naprej.

Orlovska himna. Himna je visoka pesem družbe, ki ima svojo himno. V njej so izražene v vzneseni vezani besedi vodilne misli dotične družbe, organizacije. Himna je program dela in boja za udeleževanje in razširjenje teh misli, idej. Da še bolj vnema, je prirejena za petje, in sicer predvsem za petje v masah, torej enoglasno. Himna je za uho in srce, kar je prapor za oko: javnosti razodeva vsebino, program, lepoto, moč organizacije. Kadar poje himno množica, svečano utripljejo srca, kri burneje valovi, vre, navdušenje se polasti posameznika, se stopnjuje v masi, poživi se zavest pripadnosti k tej organizaciji, volja se lažje odloči za delo, žrtve boja proti nasprotnikom. Prijatelje himna navdaja z veseljem, člane s ponosom, nasprotnike s strahom, onemoglostjo. — Orli imamo lepo himno, s tehtnim, programatičnim besedilom, zvočno harmonijo. Škoda, da malo Orlov svojo himno zna na izust, da je skoro nihče ne zna peti in se je v masah sploh nikjer ne sliši peti. Edinole orlovske godbe jo igrajo. Nujna je torej potreba, da se vsak odsek na fantovskih večerih vadi himno na pamet (v zboru) iz Zlate knjige, da se vsak pevec (to je: vsak Orel, Orlica, naraščaj, ki ni čisto brez posluha) nauči peti himno enoglasno, moški in mešani zbori pa štiriglasno (*«Mladost»*, l. 1919, št. 1.). *«Mladost»* bo objavila še enkrat besedilo in pa prinesla note za enoglasno petje. Tudi prenos kompozicije (za moški zbor) na ženski in mešani zbor je potreben, da se bodo čez zimo vsi Orli in Orlice mogli učiti in bodo vsi znali isto pesem peti. — Pred vojsko sem začel v *«Mladosti»* razlagati besedilo in vsebino himne. Prav bi bilo, če bi vsak Orel, Orlica globlje prodrl v razumevanju naše visoke pesmi in bi se razložile še ne razložene kitice in bi fantovskih večeri vpoštevali tudi to potrebo. Cilji našega Orla so tako lepi, plemeniti, vodilne misli tako zdrave, globoke, da bo Orel raste, se krepil in dvigal toliko bolj, kolikor globlje jih bodo razumeli člani in članice. — Jernej Hafner, II. podpreds. O. Z.

Št. Vid nad Ljubljano. Ko smo v splošni zmešnjavi po štirih letih oživljali našega Orla, je marsikateri dvomljivo zmajeval z glavo. Sami smo bili v strahu, da nam je brezumno vojskovanje, združeno s trpljenjem in demoralizacijo, duševno strlo naše fante, ali jih vsaj za zmirom odtujilo orlovskim načelom. Izkušnja šestih mesecev pa nam je dala sijajen dokaz, da je moč orlovskih načel, če se jo neguje, silnejša kot svetovna vojska.

Danes se naši fantje zavedajo, da so nepremagljivi! Svetovna vojska, ki je potepala v prah kulturo, umetnost in vsa plemenita čustva, potrla je Orla, a strla ga ni. Kakor ptič feniks se je prvi povzpul iz razvalin, preizkušen, prerujen k še silnejšemu poletu.

Novo življenje je zavelo vsepovsod. V novi, vroči svobodni domovini si gradijo udobno bivališče: posameznik, družine, stranke. Spreminjajo svoje nazore, značaje, načela kakor jim pač kaže in mislijo doseči uspehov. To ne gre brez sovraštva, prepira, zavisti. Orel zre mirno v sinje višave — Nič ni zavrgel, nič pridejal! Moč orlovskih načel mu zadostuje, da zre mirno v bodočnost!

Kako naj bi naslikal to moč onemu, ki je ne pozna? Vprašaj godrnjača, suroveža, političnega modrijana! Kako bi on to vedel? Pojdi med naše fante v telovadnico, ko jim žari oko, gori srce in videl jo boš živo! Kdor zna govoriti in misliti s srcem, jo bo videl in jo bo čutil.

Naši fantje so bili v vojski. Na vseh frontah si jih našel, vse trpljenje je šlo mimo njih; izpilje so do dna grenki kelih, vse strasti, vsa pokvarjenost se je odigravala vpricho njih in žela navidezno zmagoslavje. Ali razpršilo se je vse. Orlovski duh pa še živi, ves vež in poln mlade sile.

Naši fantje so Orli, zvesti in navdušeni kakor še nikoli niso bili!

Te dni se je poslavljaj v naši telovadnici brat od bratov. K vojakom ga je klicala dolžnost domovine in ni se strašil tega. Kaj bi se bal; saj mu je dobro znana vojaška služba. Vendar sprevidel je, da je našel pri Orlih prave brate po duhu in po srcu in ločitev od teh mu je nad vse bridka. Prijatelj, ki praviš, da je orlovsko bratstvo fraza, želel bi te imeti tisti trenotek pri sebi. Da bi videl, kako so se bliščale v očeh korenjakov solze, solze ljubezni in zvestobe, kako iskreno so ponovili bratje Orli obljubo vztrajati in delati in kako je prisegel brat ob slovesu bratu predsedniku, da ga ne odvrne nobena sila od orlovskih načel, kjerkoli bo poslej hodil. Bil sem pričr že marsikateremu slovesu, pa nobeno me še ni tako ganilo, kakor slovo Orla od bratov šest mesecev po svetovni vojski.

Naj li spricho tega v svojem poročilu, podrobno opisujem naše delo? Naj li dokazujem, da mora pravi orlovski duh, ki preveva danes naše Orle, nehote dvigniti tudi nesomišljenike, da so znali naši fantje s svojimi možatimi nastopi ublažiti nasprotstva in priverbiti veljavo? Pribijem, da se vse to doseže v Orlu z vztrajnim, resnim in požrtvovalnim delom! V trudu in znoju, polnem radosti delujeta brata predsednik in načelnik v soglasju z drugimi odborniki. In narastel je krog naših malih, naše bodočnosti, živahnih in pridnih dečkov, naraščaja. In ta duh so zanesle naše požrtvovalne gospodične učiteljice tudi v ženski svet in naša pridna dekleta danes uspešno tekmujejo z nami v našem delu.

Naš Orel je vstal in krepak, možat je njegov korak!

Maribor. Na obmejnem mestu stražimo, v tistem Mariboru, ki pred časom o Slovencih niti slišati ni hotel. Zato pa je postal zdaj — jugoslovanski. Orli se počutimo v Mariboru prav domače in prav veselo ter živahno je naše delo. Mnogoštevilna nasprotstva od vseh strani nas prav nič ne strašijo, naša korajža in pogum sta še večja. Imeli smo že dva organizatorično-tehnična orlovska tečaja, najlepši sad dela pa smo pokazali z orlovsko akademijo na praznik B. D. Marije, zaščitnice orlovstva, 8. decembra 1919. Prostor so nam dale na razpolago v telovadnici čr. šolske sestre v samostanu, za kar jim izrekamo javno naj-

pristrčnejšo zahvalo, kakor sploh za vso vnemo in zanimanje, ki jo izkazuje naši stvari. Akademija je uspeła prav dobro, kakor sta se o njej izrazila soglasno zastopnika Orlovske zveze iz Ljubljane, ki sta bila navzoča. (Opomba uredništva: Čuvajem naših državnih severnih sten pošiljamo orlovske pozdrave. Če vam morda časih tudi ne gre vse gladko, vztrajajte, vztrajajte! Skušajte pridobiti v svoje vrste še vse druge, ki stoje izven naših vrst, da bo naša četa močna, nepremagljiva. Slišite pa že vršanje, ki nastaja ob gibanju, ko bo taboril Orel v jugoslovanskem Mariboru. Bratje, Bog živil)

Celje. Že na prvem občnem zboru po vojski, dne 1. grudnia 1918, si je zastavil celjski Orel nalogo: na podlagi orlovskih načel obvarovati slovensko mladino svojega okrožja modernih povojnih zmot in zablodenj in ozdraviti ji rane, iz katerih krvavi vsled vojske. — Delali smo, in Bog je blagoslovil naše delo. — Naš odsek šteje sedaj 32 telovadcev in 52 ljudskošolskega naraščaja. Dijaki, ki se zelo dobro gibljejo, imajo svojo višjo vrsto in svoj naraščaj. Sodelovali smo pri desetih javnih telovadbah. Zunanji izraz našega hotenja in naše sile je bil veličasten orlovski tabor v Celju dne 27. julija 1919. Svoje delovanje smo zaključili z dobro uspešo orlovsko akademijo v veliki dvorani hotela »Union«. — Pa tudi delo v odseku ni počivalo. Priredili smo igro »Divji lovec«, imeli fantovske večere, ustanovili svoj pevski zbor itd. Ob koncu prvega povojnega društvenega leta lahko samozavestno zaključimo: Celjski Orel zre mirno v sinje višave, strele in gromi ga ne plaše!

Sv. Jakob v Ljubljani. Orlovski odsek je imel II. redni občni zbor v nedeljo 9. novembra 1919, ki se ga je udeležilo 33 fantov, med njimi 15 novih članov. Prvi je podal br. predsednik Janko Hočevar svoje poročilo. Omenjal je, da je odsek v preteklem letu precej trpel vsled nesoglasja posameznih članov; pozival je občni zbor, da naj si fantje povedo v brk, kar jim leži na srcu, izvolijo naj se člani, ki bodo kos svoji nalogi, da ne bo tudi v bodoče prišlo do kakih nesoglasij. Za tajnika je poročal br. Franc Poženel. V preteklem letu je bilo 11 rednih in 1 izredna seja. Na istih so se obravnavale vse tekoče zadeve odseka. Odsek se je udeležil skoro vseh prireditev ljubljanskega orlovskega okrožja. Imel je eno prireditev, združeno s telovadbo v Ljudskem domu, dočim se nameravana prireditev na prostem ni mogla vršiti, ker odsek kljub vsem poskusom ni dobil primerne prostora. Na binokostni ponedeljek je odsek aranžiral pešizlet odsekovega naraščaja v krajih. Umrl je brat Ivan Stöcklinger. Br. podpredsednik je daroval zanj sv. mašo, člani so mu darovali venec na krsto in odsek je imel žalno sejo. Odsek si je nabavil nov drog in ima tudi 30 društvenih krojev za naraščaj. Odsek šteje 23 rednih, 9 podpornih in 25 članov naraščaja. Blagajniško poročilo je podal br. blagajnik Zajec. Dohodkov je bilo 9435 K 59 v, izdatkov 8846 K 78 v, glavnica znaša 197 K 99 v. Vrednosti ima odsek za 786 K 80 v. Br. načelnik Alfonz Valand je poročal: Telovadbo članov in naraščaja je vodil sam načelnik. Bilo je 171 telovadnih ur in je bila povprečna udeležba telovadbe pri naraščaju 18, pri članih pa 6 na uro. Nato se je vršila volitev in izid volitev so vzeli navzoči z odobravanjem na znanje. Pri slučajnostih je občni zbor sklenil, da se bo priredil slovesen sprejem članov. Dalje je naročil občni zbor odboru, da izvoli iz svoje srede gospodarja, ki bo skrbel za odsekov inventar. Fantovski večeri naj se vrše v zimski seziji 14 dnevno. Članarina znaša od sedaj naprej 3 K mesečno.

Ptuj. Gnezdimo v skalov'u, kjer bi menda vsak drugi Orel najraje ubil. In ravno zato nas ne

bodo videli pod nogami. Orlovsko srce je junaško, njegova volja vztrajna, sila nepremagljiva! V trudu in znoju si hočemo priboriti vse, kar nam gre — in bomo si tudi priborili. Nasprotniki, vi se pa sramujte svojega početja, storili bomo vse tudi brez vas. Fantje, korajžo, glejmo, da nas bo vedno več!

Sv. Gregor na Dolenskem. V nedeljo 7. septembra smo oživili naš odsek. Prejšnji predsednik in načelnik sta nam padla v vojni. Priglasilo se je do sedaj precej članov, oglašajo se še vedno novi. Imamo tudi naraščaj, ki bo telovadil v dveh skupinah. — Bog živil!

Sv. Peter v Ljubljani. Orli smo imeli svoj občni zbor 29. oktobra 1919. Otvoril ga je br. predsednik Ludovik Tomažič in podal nato svoje poročilo. — Tajnik br. France Šlana nam je povedal sledeče: orlovski odsek ima danes 22 ustanovnih, 10 podpornih in 58 rednih članov. Zadnji občni zbor se je vršil 4. decembra 1918, in od takrat je imel odbor 12 sej. Fantovskih večerov je bilo 18, kjer so se razmotrivala različna vprašanja. Odsek se je udeležil vseh zveznih in okrožnih prireditev, sodeloval pri raznih igrah in jih tudi sam prirejal. — Blagajniško poročilo br. Jožeta Stegla je izkazalo 6062 K 41 vin, dohodkov, 4693 K 85 vin, izdatkov, preostanka v blagajni 1368 K 56 vin. — Telovadnih ur je bilo okoli 80, povprečna udeležba od 15 do 35 članov. — Število naraščaja je veliko, in naraščaj je imel svojo prireditev »Snegulčica in škrtarje« v Ljudskem domu. — Izvolil se je nov odbor, ki bo imel v odseku dovolj dela. — Bog živil!

Preska-Medvode. Z vojno morijo je prenehal s svojim delovanjem tudi naš telovadni odsek. Najboljši fantje so odšli na bojne poljane, in mnogo se jih ni vrnilo. Nekateri še sedaj zdihujejo v ujetništvu. Dal ljubi Bog, da bi se kmalu vrnili v drago domovino. Odšli so fantje, a orlovska misel je ostala in živela še naprej in čakala, da bruhne s podvojeno silo na dan. Mnogi so se veselili in rekli, sedaj je pa konec s katoliškimi organizacijami in Orli. A njihovo veselje se je kmalu izpremenilo v žalost. Z Jugoslavijo je dospela rešitev. Kako veselo je pozdravil Orel svojo pravo domovino. Pomlajen se je dvignil naš mladi Orel proti sinjim višavam in se počel širiti. Zbiral je mlade moči in tako krepil branilni zid proti brezverstvu. S tem mladim junakom je vstalo tudi Preško telovadno društvo, in vsak dan bolj in bolj naraščalo. Njegovo navdušenje pa je naraslo po taborih v Št. Vidu in na Ježici, ko so videli telovadbo naših hrabrih borilcev za vero in Križanega. — Da, naši fantje so vstali in začeli resno delovati kljub temu, da se je Sokol hitro širil. Fantje, vsa čast vam. Vztrajali ste, akoravno so vas sramotili. Toda tega se ne bojte. Le krepko naprej, da pokažemo svetu, da imamo moč in voljo vse ovire premagati. Drugo leto pa hočemo pokazati svetu na taboru v Preski, kaj smo pridobili in koliko smo napredovali. Niste sami, za vami stoje stotine mladih moči, ki gredo za istim ciljem in za isto domovino. — Bog živil!

Zagorje ob Savi. V nedeljo 26. oktobra 1919 smo praznovali desetletnico, odkar imamo orlovski odsek. Popoldne se je vršila okrožna seja obvskega orlovskega okrožja, ki so se je udeležili vsi odseki po zastopnikih ter okrožna poročevalca br. Jože Pirc in br. Pavle Kržan iz Ljubljane. Seja je bila zanimiva in je dosegla svoj uspeh. Po seji je bila v Zadružnem domu predstava »Sinovo maščevanje«, pevski zbor je zapel nekaj pesmi, in temu je sledila prosta zabava. Orlovska misel pa napreduje in pridobiva novih somišljenikov. — Bog živil!

Iz obsavskega orlovskega okrožja. Okrožje šteje šest odsekov, in sicer Trbovlje, Šmartno pri Litiji, Zagorje ob Savi, Radeče pri Zidanem mostu, Vače pri Litiji, Prežganje pri Litiji. Občni zbor okrožja se je vršil 22. junija t. l. v dvorani Zadrúžnega doma v Zagorju ob Savi. Iz poročil posameznih odsekov na občnem zboru je bilo razvidno, da se odseki tega okrožja drug za drugim oglašajo zopet k delu po dolgoletnem po vojni povzročenem nedelovanju. Na občnem zboru je bil izvoljen sledeči odbor: br. Supan Ivan ml. (Trbovlje), predsednik; br. Drčar Ivan (Šmartno), podpredsednik; br. Kadunc France (Trbovlje), tajnik; br. Majdič France (Vače), tajnikov namestnik; br. Hrastelj Janez (Zagorje), blagajnik; br. Regali Ivan (Šmartno), revizor; br. Majdič France (Vače) in br. Galé Jože (Prežganje) odbornika. Izmed poročil je zaznamovati sledeče znamenitejše dogodke: Trboveljski odsek je slavil leta 1917. svojo desetletnico in 13. oktobra leta 1918. je blagoslovil svojo zastavo, katere blagoslovljenje je bilo namenjeno že leta 1914., a je vsled izbruha vojne bilo preloženo. Slavnost blagoslovljenja je bila združena z javno telovadbo, shodom na prostem in ljudsko veselico. Za kumico zastavi si je izbral odsek g. dr. Benkovičev, ki je darovala k zastavi krassen trak. — Odsek se je udeležil sv. maše v krojih z zastavo, ki se je služila v domači farni cerkvi ob priliki našega narodnega ujedinjenja. — Poleg drugih sklepov je bilo sklenjeno, da znaša do preklica okrožna članarina posameznih odsekov po 20 kron letno. — Sedež okrožja se premesti v Trbovlje. — Prva okrožna odborova seja se je vršila 3. avgusta t. l. v posojilnici sobi Društvenega doma v Trbovljah. Važnejši sklepi seje so bili sledeči: Okrožna javna telovadba naj se vrši v Trbovljah in se prosi Orlovsko zvezo, da pri tej prireditvi sodeluje; okrožnim načelnikom se imenuje br. Regali Franc (Šmartno), kateri ima nalogo sestaviti okrožni vaditeljski zbor; okrožne seje naj se 14 dni pred vršitvijo sklicujejo v orlovskem vestniku »Slovenca«. — Druga okrožna seja se je vršila v Radečah v telovadnici tamošnjega odseka 31. avgusta t. l. Pomembnejši sklepi seje so bili: Po naročilu Orlovske zveze prireditve v Trbovljah ne bode okrožna, marveč zvezina; odsekom se naroča, da zvezi predpisano članarino redno ob predpisanem terminu pošiljajo. — Tretja okrožna odborova seja se je vršila v mali dvorani Društvenega doma v Šmartnem 12. oktobra t. l. Ta seja je bila jako bogata vsestransko dobrih navodil in sklepov. Navedeni naj bodo samo sledeči: odseki naj ustanove takoj »Čebelice« in hranijo denar, bratje Orli naj bodo zgled vzdržnosti in treznosti in naj vsestransko snujejo klube protialkoholikov, za razširjanje orlovskega glasila naj se vsestransko deluje. Vsem bratskim odsekom se daje v vednost, da se vsi dopisi, ki se tičejo obsavskega orlovskega okrožja, naslavljajo na naslov: Ivan Supan ml., Loke 140, p. Trbovlje I. — Bog živi!

Vrhnika. 12. oktobra smo imeli redni občni zbor orlovskega odseka. Položili smo račun tekočega leta; videli smo uspehe in sadove poštenega dela, videli smo pa tudi, kje in kaj nam še manjka. Brat predsednik je povdarjal v otvoritvenem in pozdravnem govoru pomen in cilj slovenskega Orla; spominjal se je vseh veselih in žalostnih dogodkov, bodril fante k značajnemu in vztrajnemu delu v prihodnjem letu. — Brat tajnik je poročal o izletih, ki se jih je naš odsek v polnem obsegu in povsod udeležil. — Iz poročila brata načelnika povzamemo, da je bil povprečen obisk 25 telovadcev na uro. — Sledé volitve. Predsednikom je bil izvoljen br. Torkar, tajnikom br. Ivo Volč. Vadi-

tel'skemu zboru načeluje br. A. Tomšič. Storilo se je več važnih sklepov z ozirom na prireditve v Mariboru. Tudi naročniki »Mladosti« se morajo podvoiti. Določí se dan za pobiranje nove podporne članarine. — Pred sklepom se je č. gospod dekan spominjal ustanovitelja Orlov in prvega predsednika br. dr. Lovro Pogačnika. Z živo besedo je orisal plemenitost in značaj njegove duše. Mi vsi pa, ki smo ga poznali, bridko občutimo izgubo našega najboljšega moža. — Po kratkem prijateljskem razgovoru je bil občni zbor zaključen. Z radostjo v srcu in s trdno voljo upanja na bodočnost smo se razšli. Pripomnim naj samo še to, da so ob tej priliki zbrali gg. podporni člani 160 K za našega Orla, za kar se jim najiskrenejše zahvaljujemo. Želimo, da bi dobili še mnogo posnemovalcev! Bog živi!

V Št. Jakobu ob Savi se je 29. septembra t. l. obnovil orlovski odsek. Pristopilo je precej mladeničev. Tajnik O. Z. br. Janko Hočevar je pričujočim z veliko vnemo pojasneval delo Orlov v narodnem, krščanskem in socialnem oziru ter podal praktična navodila za podrobno delo. Zastopar je bil tudi sosedni odsek iz Dola. Ondotni kaplan g. Urh, ki je pred leti kot dijak in bogoslovec tu veliko deloval, pa je postal tukajšnjim mladeničem celo spisan nagovor, ki se jim je prečital. Škoda, da je bil tudi ta glas večini le glas vprijočega v puščavi!

Orlovski odsek organistov v Ljubljani. Zavlada je zadnje čase splošna želja, da bi prišel tudi med organiste značaj in duh Orla. Zategadelí smo si ustanovili v torek, dne 28. oktobra 1919, v orglarski šoli svoj odsek. Malo število nas je, a upamo, da tudi iz tega malega zraste veliko. — Bog živi vse naše brate Orle!

Škofja Loka. Neumorni trud in trdna orlovska zavest sta povzdignila naš odsek, da je stopil v vrsto najmočnejših in na delavnejših odsekov. Vsa mladina od ljudske, meščanske šole prav do odraslih fantov in mladenk je organizirana. Poleg Orla in Orlic šteje odsek še tri naraščaje. Redni fantovski večeri in dekliski krožki nas drže krepko po koncu. Telovadba lepo napreduje. Udeležili smo se javnih prireditev v Selcih, Št. Vidu in Ločah, k'er je zlasti naša moreška zelo ugajala. Na Miklavžev večer smo priredili odsekov nastop, ki je tudi domačinom pokazal naše delo in trud. Bog živi!

Središče ob Muri. † Brat Rudolf Simonič. V vednem spominu ostaneta nam središkim Orlom dva nepozabna požrtvovalna brata, naša rojaka in člana mariborskega Orla. Ta dva sta bila prva učitelja, ki sta nas z veliko vztrajnostjo navduševala in vodila na začrtana pota, da je naš odsek mogel postati samostojen. Prvi brat Jože Prapotnik, bivši predsednik mariborskega Orla, je padel za dom že leta 1914., drugemu bivšemu načelniku br. Rudolfu Simoniču pa sto imo danes ob svežem grobu. Tudi on je bil žrtev dolge svetovne žaloigre, kjer si je bil nakopal neozdravljivo bolezen, sušico. Dragi brat Rudolf! Stojimo ob tvoji gomili in mislimo nazaj v preteklost. Kot načelnik si vadil razne odseke, a najbolj na srcu smo ti bili mi, tvoji rojaki. Bil si vzoren delaven član na polju tehničnega dela. Trudil si se za naš na novo ustanovljeni odsek pol leta, z veseljem si prihital vsako nedeljo iz Maribora v Središče in s pravo bratsko ljubeznijo pripravil naš odsek, da je na Telovo leta 1912. pri procesiji prvokrat nastopil pod tvojim vodstvom z 20 člani. Navduševal si nas za lepe orlovske ideje, dal nam poguma in volje do telovadbe, vadil nas v vztrajnosti. Ti si omogočil, da je odsek dobil pravočasno 20 novih krojev, sam si jih delal, sam nam jih tudi prinesel.

Če si prišel kdaj domov, bila ti je prva pot v telovadnico, veselil si se našega napredka, brat med brati. Bil si vun in vun vzor Orla, umeval si bratstvo, napuha in ošabnosti nisi poznal. Tvoje naročila, ki si ga nam pri svoji zadnji telovadni uri položil na srce: »Bodite trdni, vztrajni, delavni in požrtvovalni, da bom lahko povsod ponosen na vas,« ne pozabimo nikoli. In zdaj te ni. Odšel si

v boljši svet, a duh še tvoj živi med nami, na delo nas budi in drami. In mi pomnik postavimo mu tak, da sledni skuša biti mu enak. Mirno počivaj v zemlji domači, nam ostalim pa, ki nam je tvoj nepričakovani odhod globoko ranil srce, je v tej neizmerni boli edina tolažba križ, postavljen na Tvojem svežem grobu, ki nam kaže proti nebu in govori: da vid' mo se nad zvezdami. — F. P.

Naša šola.

Ne bodimo surovi. Za zgled, kako bi se naj pobičala tudi pri nas surovost in neolikanost, ki je še v fantovskih vrstah vedno več ko preveč, navajamo troje točk iz pravil, ki so si jih določili fantje na l'udskem vseučilišču v Rödödingu na Danskem prostovol'no za medsebojno občevanje. Poslovnik pravi: § 12. Da se odpravi iz naših vrst vsa nedostojna in ničvredna kletev in pridužanje, se določa za vsakokratni prestoppek denarna kazen v znesku pol šilinga, bodisi da je storjen v šali ali resnobi, bodisi v šoli ali izven nje. — § 13. Z ozirom na pretepanje v šoli kakor tudi izven nje se določa, da plača tisti, ki prvi udari, štiri šilinge kazni. — § 14. Kdor uporablja žaljive psovke, plača en šiling kazni. — Kdo bo sledil tem kmet-skim fantom pri nas prvi? Želimo le, da bi bili vsaj vsi oni, ki so Orli; kazen za prestopke pa bi prispevali v orlovski sklad. Torej na delo, kdor ima koražol!

Treznost v pijači mora gojiti vsak Orel v najvišji meri. Kdor le more nai bo abstinent za vzgled drugim, drugače pa resnično trezen vun in vun. Požirek za žejo je dovoljen vsakomur, dočim je pi'anec v orlovskih vrstah največja sramota. Brate, opozarjamo vas na to, da se varujete kolikor mogoče opojnih pijač, ki škodujejo tudi zdravju in da se ne spozabite nikoli do pijanosti. Tiste, ki bi ravnali nasprotno, bomo sicer na'prej posvarili, v neuspešnem sluča'u pa izvrgli iz naših vrst. To zahtevata od nas orlovsko ime in orlov-ska čast.

Praznega zaupanja in prevzetnosti se moramo varovati. Tomaž Kempčan pravi v 7. poglavju prve knjige »Hodi za Kristusom«: »Nespa-meten je, kdor stavi v ljudi ali druge stvari svoje upanje. Ne sramuj se, da služiš drugim iz ljubezni do Jezusa Kristusa, ali da te ima'o za ubogega na tem svetu. Ne zaupa samemu sebi, marveč stavi vse svoje upanje v Boga. — Stori, kolikor moreš, in Bog bo podpiral tvo'o dobro voljo. Ne zanašaj se na svoje znanje, tudi ne na druge, ki so pre-brisani; toliko bolj pa na milost bož'jo, ki pomaga ponižnim, prevzetne pa ponižuje. — Ne povzdigu-j se, če si velik ali zalega života; najmanjša bolezen ga lahko razdere ali ogrdi. Ne bodi zaljubljen v samega sebe, če si spreten in zmožen, da se Bogu ne zameriš, ker vse, kar imaš od narave dobrega, je bož'je. — Ne misli, da si boljši od drugih, da te morebiti Bog, ki ve, kaj je človek, ne spozna slabšim. Ne bahaj se z dobrimi deli, zakaj Bog

drugače sodi ko ljudje; Boga to večkrat žali, kar je ljudem všeč. — Ako imaš kaj dobrega na sebi, misli: drugi so še boljši, zato da ohraniš ponižnost. Nič ti ne bo na kvar, ako samega sebe niže ceniš ko vse druge, zelo si pa škoduješ, če se le nad enega povzdigneš. Ponižni živi v vednem miru, v prevzetnem srcu pa vladata srd in jeza.«

Bogoljubnost, ki je poglavitna čednost vsakega Orla, moramo kazati predvsem de'ansko s tem, da vestno, veselega srca, odkrito, brez strahu in sramu, zasebno in javno izpolnjujemo svoje krščanske dolžnosti, kakor veljajo božje in cerkvene postave, ter tudi v vseh slojih širimo zmisel za katoliško moštvo in odločnost.

Živo prepričanje in načela krščanstva morajo spremljati Orla povsod v življenju, ker on je njihov branitelj. Ne gre, da bi bili samo po imenu Orli, drugače pa ne živeli po orlovskih vzorih. Naj zabavljajo nasprotniki čez nas, oplašiti nas ne smejo ali celo odvrniti s prave poti. Pravi Orel vztraja skoz in skoz in gre junaško naprej.

Malenkost v odseku, osebnega značaja ali drugačne, mora Orel vedno pobijati, predvsem pa se ne zanje brigati. Nekateri žali že sam oster pogled in zbeže iz odseka. Vsak izmed nas je obdarjen s slabostmi, zato moramo biti strpni n'pram drugim. Nobena beseda med nami pa ni tako hudo mišljena, ko je morebiti izgovorjena. V odseku sta prva red in poslušnost, ne pa prostor za osebna pričkanja in nagajanja. Telovadnica je vzgo'evališče telesa in duše. Z malenkostmi proč!

V občevanju z ljudmi se vedimo povsod ol'kano in dostojno, kakor zahteva od nas orlovski značaj. Posebno pa še pazimo na to, če govorimo z dekleti ali z ženskami sploh. Vedenje nasproti nim mora biti moško, ne pa priliznjeno in gizdalinsko, občevati moramo z njimi vedno z največjo spoštljivostjo, nikdar ne žaliti njihove sramežljivosti. Pravi Orel se mora spoznati že po zunanjosti.

Vsak Orel, naj bo telovadec ali ne, se mora redno udeleževati vseh prireditiv lastnega odseka, ki se tičejo izobrazbe in organizacije, tako kakor se za vsak slučaj odredi, in zato ne sme neopravičen ničesar zamuditi ali celo izostati.

Brez »Zlate knjige« in »Mladosti« ne sme biti v orlovskih vrstah nikogar. Organizacijo, ki v njej živimo, moramo poznati jasno v njenem celotnem sestavu.

Orel je udeistvovanje Kristusovih nauk v praktičnem življenju.

Jožef Klehl.

Svoboda brez nokorščine je anarhija, pokorščina brez svobode je sužnost.

William Penn.

Družabno-politične grehe zakrivlja današnji čas. Laži-demokratizem si polni žepe in trebuh, socialistični preroki opeharja o tiste, ki pravijo, da se zanje bore. Politika, ki zamuje in izključuje nrvnost in vero, se šopiri po vladnih stolcih, in tisti, ki sede na njih kakor gnile gobe, so zamenjali politiko načel s politiko oseb. Vpričo ljudstva, ki so edino n'emu in Bogu odgovorni, uganjajo demagogijo in se grejejo v senci bajonetov, bodisi boljševiskih, komunističnih, demokratskih ali celo narodnih. Po mnenju njihovih lehkkih možgan — saj duše si itak ne priznavajo — mora o izginiti iz javnega in zasebnega življenja vsi božji zakoni. Kaj naj pride na njih mesto, ne vedo. Kristusa pehajo iz šol, zato bodo iz človeštva sami izvrženi. Revoluci o pripravljajo. Prišla bo, da požge družabno-politične grehe in ugonobi tiste, ki so po njej kričali. Narodno gospodarstvo vodijo po liberalno-socialističnih načelih in kapitalizem negujejo v klasje. Podružablenje kričijo — ubožca pa odganjajo, da ne bi bil kje deležen koščka pravice. Miloščino hočejo deliti, pri tem pa zakrivajo, da je miloščina goljufija, kjer ima človek pravico. — Mi katoličani pustimo jim svobodno pot, ki je pod n'o vse votlo in gnilo! Vedimo le to, da je Kristus-Bog vedno enak, včeraj in danes, isti i na veke. Naš demokratizem bodi katoliški, naša politika ljudska — zadnji cilj gledanje Boga. V organizaciji moramo stvariti trdno vez vseh členov, s krščansko prosveto osvetliti najbornejše ognjišče na gori. Postavimo se proti vsem, ki so proti nam!

Zvestobo za zvestobo nam zatrjuje češkoslovaško katoliško ljudstvo. Glede našega razmerja do Italijanov piše mladinsko glasilo »Dorost« II, I. št. I. str. 13 sledeče: »Italija, Narod, ki se nanj ni mogoče nikdar zanesti, je imenoval ameriški državnik Italijane, Voška je končana, Italija je delala med vojsko največji šum, čeravno z vojno kramari'o ni v ničemer prospela in šla od poraza do poraza. Veseli se nad zmagami, priborjenimi s tu'o krvjo, posebno s krvjo naših čeških legijonarjev. A še nima mira. Ni še ji dosti dobička, imeti če celo Jadransko morje, rada bi imela celo dalmatinsko obrež'e s slovanskimi mesti, posebno Reko. Njihov pesnik Gabriel d'Annunzio e zasedel Reko, večina Itali'je gre za njim, pri tem ko se oficialna Italija na videz upira. Nedokritosrčnost in zlobnost kakor povsod. In tako se zdi, da bo prišlo po grozni vojni k novi, Italije z Jugoslavi'o, ki o zakrivi pustolovec. Stojimo na strani Jugoslovanov, na strani pravice proti italijanskemu imperializmu. Bratom Slovincem, ki smo ž njimi navezali stike letos na Velehradu, pošljamo pozdrav. Oni nas niso zapustili v dobi najtež'e narodne borbe, a mi jim poplačamo zvestobo za zvestobo!« — Nas to priznanje izredno veseli, posebno ker vemo, da prihaja res od srca. Ko

smo se mudili letos na Češkoslovaškem, smo videli, da je tamkajšnje ljudstvo popolnoma z nami. Vračamo pozdrave vsem Čehoslovakom.

Katoliške shode v Nemčiji so priredili v oktobru in novembru 1919 tamkajšnji katoličani v svrhu poživljenja katoliške misli in kakor proteste proti socialno-demokratskim marnjam. Obenem naj bi bili dokaz, da katoličanstva ne more pobiti ali zatreti še tako huda gonja nasprotnikov, ki so nad veličastnostjo shodov kar obstrmeli in niso mogli prikriti svojega začudenja, odkod ta moč. Shodi so se vršili po vseh večjih krajih in tudi v mestih kakor Bodensee, Freiburg, Offenburg, Karlsruhe, Mannheim, München itd. Sila krščanstva je nezlomljiva.

Dan svobode — kakor je krstil »Slovenec« 29. oktober 1918 — smo letos prvič praznovali. Veselili smo se ure oprostitve iz tujega gospodarstva in združenja s plemenskimi brati. Kakor med poštenimi in vernimi Jugoslovani je bila ta dan pri nas radost. »Tisoč dvesto let smo čakali, kdaj pride onaj veliki dan odrešenja. Kralj Matjaževa vojska je spala pod goro, in na tej gori je ležala težka orjaška skala ... In tedaj je vstala v nas ona velika pesem svobode, koje glasniki so bili dr. Krek, dr. Korošec, dr. Jeglič. Narod je z vso dušo segel po tej odrešilni besedi.« Da, kakor en mož smo prišli v Jugoslavijo, že zdavna zaželjeno in pričakovano. Vendar letos smo se žalostni vprašali: Kje je tista edinstvena Jugoslavija, ki je hočemo mi in ves narod? Mi vidimo na njenem mestu le strankarsko-osebne predstavnike, ki iščejo in ščitijo sebe, ne pa Jugoslavije. Sami sebe so postavili za gospode, ljudstva niso vprašali; na tiste pa, ki jih hoče ono imeti, mečejo blato — da zakrijejo svojo sramoto. Morda pa bomo že imeli Jugoslavijo ob drugem praznovanju dneva svobode. Obenem z nami tudi bratje v zasedenem ozemlju in v srcu čista zadovoljnost.

Dělnické Tělocvičné Jednoty (češkoslovaška socialno-demokratska telovadna organizacija) je imela 6.—8. septembra 1919 v Prazi VI. občni zbor. Da vidimo delo v nasprotnikovem taboru in da pomnožimo svoje, za zgled nekaj podatkov. Organizacija ima 138.000 članov (med temi samo 4400 telovadcev in 1900 telovadkinj). Zadostno je število naraščaja in dijakov. Uradno poročilo izkazuje nadalje 900 odsekov v 43 okrožjih. Knjižnice štejejo 25.515 knjig, med njimi 3727 telovadne stroke, predavanj je bilo 1338. Določil in sprejel se je nov krog. Udeležencev je bilo nad 1000, med njimi tudi 4 ministri. Glasilo za člane je »Tělocvičný Ruch«, za naraščaj »Zlata Brána«. Oba lista imata veliko število naročnikov, organizacija sama pa mnogo denarja. Mi pa: na delo. Sovražnikov se ne bojmo, njih števila ne glejmo. Največja moč je v nas samih!

Domača vas.

Ta-le kotichek, bratje, je določen pa samo za vas. Prepustil vam ga bom v vsaki številki »Mladosti«, da ga napolnite in napišete sami. Tu sem pošljite vse svoje nasvete, zahteve

graje itd., ki hočete, da bi vedeli o njih tudi drugi. Samo preveč malenkostni mi ne bodite, ker vsi taki dopisi se bodo brezobzirno pogreznili v globok koš. Želim pa, da priteče tu

sem vsak, tudi tisti, ki namerjajo v pisanju prve korake v svet. Fantje, le bati se ne, korajža velja tudi tukaj. Ne devaj si »kuraša« za klobuk, dokler nimaš toliko poguma, da bi napisal par vrstic. Torej zdravi in na delo. — Urednik.

* * *

Orlovstvo in skrb za zasedeno ozemlje. —

Bivši predsednik nekdanje orlovske podzveze za Goriško piše iz Novega mesta. — Dragi brat urednik! Pet let bo skoro minilo, odkar sem se ločil od dragih bratov Orlov na Goriškem in oblekel, kakor večina njih, vojaško suknjo, ki sem jo nosil do zadnjega časa. Pet let se že potepamo po svetu brez doma, brez toplega južnega solnca, z nemirnim srcem. Mnogi bratje že spe v prezgodnjem grobu, mnogi služijo v jugoslovanski armadi, mnogi so se vrnili na svoje domove in kot zavedni Jugoslavljanji s težko dušo čakajo zopetne svobode. — S kakšnim navdušenjem je pozdravljalo vse ljudstvo naše Primorske Jugoslavijo ob njenem porodu, s kakšnim veseljem zlasti mladina. Toda kratka je bila ta radost! Naše sanje o ujedinjeni domovini od beneških gora in Adrije do Soluna so otrovali pariški diplomati vsled laške požrešnosti. Prišla je laška zasedba Primorske in velikega dela Notranjske in vse gorje, hujše, ko je kedaj trlo jugoslovanski narod ob Adriji. Od Orlovske zveze so bili odcepljeni najboljši odseki, najživahnejši bratje mladeniškega gibanja. — V ti narodni nesreči, ki nam je onemogočila povratek v ljubljeno domovino, nas je tolažila edina misel upanja na odrešenje in pa narodna zavednost usuznjenega ljudstva, ki se ne raznarodi za vsak vinar, v katerem vedno živi prepričanje, da mora pravica zmagati. — Orlovstvo, ki je prepričano s krščansko idejo pravičnosti, ljubezni, samozatajevanja, nesebičnosti, narodne odločnosti, si je zapisalo v svoj program tudi veliko nalogo osvobojenja, odrešenja naše zemlje izpod tujčevega jarma. Ta program bomo lahko udeleževali z nasprotnimi kulturnimi organizacijami. — Begunci ali izseljenci v orlovskih vrstah imamo nalogo, da seznanimo Orle in narod z gospodarskimi, kulturnimi in narodnimi razmerami po Italijanih zasedenih krajeh naše zemlje, da vzbudimo zanimanje za narodno obrambno delo ne le doma, ampak v celi državi, da po svojih močeh seznanjamo tudi Slovanstvo in kulturni svet s krivico, ki se nam godi na jugu. — V Ljubljani se ustanavlja »Narodni svet za po Italijanih zasedeno ozemlje«, ki bo organizacija vseh beguncev in izseljencev iz naših južnih slovenskih zemelj, in bo imela nalogo, pečati se z vsemi v begunsko vprašanje spadajočimi zadevami in pa pripravljati pot posebnemu društvu za rešitev

podjarmljenih bratov. — Te organizacije morajo biti in bodo nestrankarske. Želja prijateljev našega gibanja na Primorskem je, da v teh organizacijah delujemo begunci in izseljenci skupno, kakor delujejo pod težo razmer vsi naši kulturni delavci skupno z bivšimi političnimi nasprotniki za ljudstvo. Tudi orlovstvo bo delovalo v tem smislu in v smislu resolucije z dne 16. marca 1919. V tolažbo bratom na jugu:

»Ne plačite moje hčeri drage!
I ako so odleteli ždrali,
ostali so tiči ždraliči.
Gojit čemo tiče ždraliče,
naše pleme izginuti neče!«

Dr. Ivo Česnik.

Razne misli naših fantov nam poroča brat iz Radeč pri Zidanem mostu. Ker vse precej dobro pove, mu nisem hotel nič črtati, čeravno je katera morebiti bolj »nerodna«. Pravi pa tako-le: Po večkratnih skušnjah, posebno pri fantih lastnega odseka, sem se že prepričal, da naši fantje še niso dovolj sposobni za pravega Orla, ker še ne poznajo, oziroma ne marajo spoznati idealov, ki jih mora nositi v sebi vsak pravi Orel in se tudi po njih ravnati. V javnosti se marsikateri izdaja in kaže kakor za jako pravega člana, ko pa se obrne okrog, mu pa že druge stvari možgane razmešajo in govori ravno nasprotno in v svoji burji želi uspehov, ki nanje še misliti ni. — Seveda, veliko je tega kriva vojaščina, kjer so se marsikateri fantje zelo izpridili. Tudi jaz sam sem bil precej časa vojak, prišel sem v razne pogovore in dejanja, ali nisem pa poleg sodeloval in si nabiral tistega duha, marveč sem se ogibal in odstranil vsemu podobnemu, če mi je le bilo mogoče. Zato pa tudi tisti, ki jim je vojna ugrabila lepe nazore, imate sedaj priliko, da si jih zopet lahko priučite nazaj, ako greste večkrat v telovadnico in ob priložnosti tudi malo »Mladost« pregledate in spoznali boste kmalu, da se nahajate še na jako blatnem potu, ki se ga morate brž ko je mogoče očistiti, in tako bo zopet nastala lepa vrsta poštenih, pravih in vzornih fantov. Poznam pa tudi več fantov, ki se radi tega ogibljejo telovadnice, ker takozvane »sklopke« ne delajo, drugi jo pa in jih je radi tega nekako sram. Rečem pa vam, »da nihče ni učen padel z neba«, kakor tudi jaz ne. Ako se pa fant malo potrudi in pogostoma zahaja v telovadnico, pa hitro doseže svoj zaželjeni namen. Zato pa, fantje, na delo v tem dolgem zimskem času, da pokažemo v Mariboru, kaj smo in kaj smo delali doma celo zimo. Marsikdo bo mogoče rekel, da se mu v tem mrazu in zimi ne ljubi z doma od peči iti. Saj si lahko tudi v telovadnici peč postaviš, pa jo tudi tam lahko hodiš malo tipati. Ko se je zimski čas začel, sem tudi jaz

malo razmišljaj o zimi, potem pa sem dobil peč v telovadnico, v njej zakuril, ni pa nam hotela služiti v pomoč, zato sem jo hitro vrgel ven, pa drugo noter postavil. Tako, sedaj pa se pri peči najprvo malo pogrejemo in pomnimo, potem pa se vsled toplote vaje kar same delajo, samo volje je treba za to. Ako se pa mogoče kaj upira, se mora pa malo svetlo pogledati, potem pa gre. Zato pa, fantje, na delo, ki ste že in kateri še niste Orli, in z veseljem vztrajati, dokler ne pridemo do svojega cilja. Bog živi! — Brat Lojze.

Naša dekleta zavračajo nasprotnike. Brat iz St. Janža na Dolenjskem je poslal pisemce sledeče vsebine: Dragi brat urednik! Nekaj ti imam povedati, poslušaj me! V našem kraju so se pripravljali Sokoli za javen nastop ali zborovanje, kakor pač je že bilo. In divne Sokolice so prišle k našim dekletom, naj jim darujejo rož, ker gredo Orli na Koroško. Prefriganke pa so vedele, kam bi rad zajec zbežal in so se odrezale: Za Sokole nič ne damo. Če

hočejo imeti šopke, naj jim jih dajo Sokolice. Me da bi jim cvetlice darovale, oni pa da nas bi napadali in zasramovali; tako blatne vode še ne bomo bolj kalile! — Drugi dan pa se je stvar zasukala še na lepše. Nastopil je slav-nostni govornik. Takrat se rabijo navadno izbrane besede. In on jih je rabil: »Gorje materi, ki rodi takega prasetá, ki pristopi k Orlom«. (Buren plosk!) Glejte, takšen je sad sokolske vzgoje. Res, gorje materam!

Poneumljenje mladine imenuje g. A. K. iz Kranja reklamo za »Mladost«. Tako-le se izraža: »Ali Vam Ljubljčanom reklama za »Mladost« kaj zelo ugaja? Na deželi smo mnenja, da taka pisava precej pripomore k poneumljenju mladine.« Ker zakrivlja urednik »Mladosti« takšno reklamo, dasi jo »krađe« iz listin starejših urednikov »Mladosti«, n. pr. od br. A. Komlanca, je on »poneumljevalec mladine«. Bratje Orli, opozarjam vas, da ga pravočasno odpustite, ker »poneumljenje« je nalezljiva stvar. — Jože Stabèj, urednik »Mladosti«.

Omika in prosveta.

Neuki hlapec, ki opravlja svoje delo v hlevu z vilami v rokah, in učeni modrijan za popisanim papirjem: oba sta človeka. Eden kakor drugi imata enakovredno neumrjočo dušo, ki more izbirati med slabim in dobrim. Pred Bogom sta enaka, brat se reče bratu.

Svet pa hoče še nekaj, in svet za tem teži: izobrazbe se mu hoče. Ne kako se obirajo piščeta, vodijo dame na ples, poklanja kraljem, naslavljajo pisma — tega navaden zemljan ne mara, ker le zgornje peščice smrtnikov se čutijo za to prirojene — temveč, kako se išče evangelijske sreče človeštva, o tem želi biti poučen preprosti ljud. Bitje črva ga zanima, da premeri ž njim modrost Stvarnika, kamen na cesti mu je v spotiko, da vpraša po njegovem postanku. Še prej pa poizveduje, kakšno ti je srce, kaj misliš in nameravaš. V dno življa zapiči oko, da izsledi morebiti odgovor.

Orel je organizacija, ki teži poleg telovadne in versko-nravnne vzgoje enako tudi po izobrazbi svojih članov, po omiki in prosveti. Zato je najnost vsakega Orla izobrazba v čim višji meri, poznanje družbe in sveta, kakor ga hoče Bog, pa tudi, kakšen hoče biti sam. Orel se mora vsposobiti za svetovalca in voditelja ljudstva, ki mu mora stati ob strani v sreči in nesreči. Brez učenja in vaje pa človek ne doseže ničesar, treba je dela. In sicer še prav vztrajnega. Tisti, ki gradi na takšnem temelju, bo sezidal trdno hišo sebi in drugim v prid.

Naše omladina. Časopis pro sduženou češkoslov. venkovskou omladinu. — Kar češkoslovaške kat. mladine ni organizirane v Orlu, se zbira v mladeniških in dekliskih zvezah, kakor bi rekli slovenski, in izdaja svoj časopis »Naše omladina«. Vodja teh zvez je velezaslužni organizator dr. K. M. Žurek. Dne 13. in 14. septembra leta 1919. je

imela vsa ta organizirana omladina pomembem praznik. Na božjepotnem mestu Sv. Hostýně so odkrili in posvetili spomenik vsem v vojni padlim tovarišem ob prisotnosti nad 25.000 ljudi. Omenjam pa tudi to, da je dr. Žurek najvnetejši razširjevalec češko-slovaške-jugoslovanske vzajemnosti in da pripoveduje na vseh številnih shodih o našem položaju in pozivlja ljudi, da naj se uče slovenščine. »Naše omladina« prinaša redno članke o Slovencih (med njimi tudi v slovenščini pisane). Mi se veselimo te prave ljudske vzajemnosti in jo bomo vedno podpirali po svojih močeh.

Dorost. Vestnik české mládeže. Izhaja v Prazi in je glasilo mladinskega naraščaja (dorost). List je lepo urejevan in pač prekaša naše liste za šolo-obvezno mladino. Da bi imeli že mi na tem polju tudi kmalu kaj sličnega.

Glasnik ministrstva narodnega zdravja. Urednik dr. Andrija Štampar. — Ministrstvo narodnega zdravja v Belgradu je začelo izdajati svoj glasnik, ki naj bi vršil svojo nalogo v zmislu uredbe o ustroju ministrstva narodnega zdravja z dne 14. maja leta 1919. List prinaša dokaj dobrih strokovnih in drugih člankov. Ob priliki bomo spregovorili o tej stvari nekoliko več.

Luč. Organizatorno glasilo Jug. kat. dačke lige. — Jugoslovanski katoliški akademiki in srednješolci se zavedajo docela sodobne naloge, ki jim je naložena, in zato so se strnili v močno enotno organizacijo, ki naj izvede v dijaških vrstah duševni preokret in pripravi svoje člane za boj, ki naj ga izvršujejo za katoliška načela. Kakor glasilo izdajajo »Luč« in »Zoro«.

Koledar 1920. Ne navadni, temveč namenjen našim trpečim beguncem in bratom v zasedenem ozemlju. Izšel je v Gorici, uredil ga je dr. A. Pavlica. Že pri naslovnih slikah »Naši begunci se vračajo...« nam šine pri pogledu na porušene domove in uboge trpine žalost v srce. Ta občutek

se stopnjuje, ko prelistavamo nadaljnje strani, ki izzvenci iz njih prošnja: Bratje, rešite nas! Molčimo, ker ne smemo govoriti. Mi Orli pa se zavedajmo: Kar je našega, hočemo imeti!

Život. V Sara'evu izhaja časopis, ki ima namen raz'asnjevati in braniti v poljudnih znanstvenih razpravah nauke katoliške vere. Na leto stane 10 K, za mladino 5 K. Mi bi ga posebno priporočali dijakom-Orlom, pa tudi drugim bratom, ker

marsikaj zanimivega se lahko tam nauče in nam to povedo na fantovskih poučnih sestankih. Zadržnja korist pa tudi ni vaja v učenju hrvaščine. — Naročite!

Ocene raznih knjig, brošur, revij itd. bomo priobčili samo takrat, če nam bodo poslane v recenzijo. Obenem prosim za naš list tudi zamenjave vseh drugih listov.

Mi smo Orli.

J. U. Limbarski.

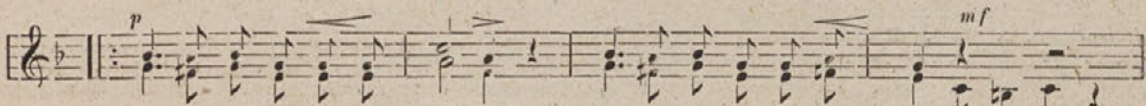
Stanko Premrl.

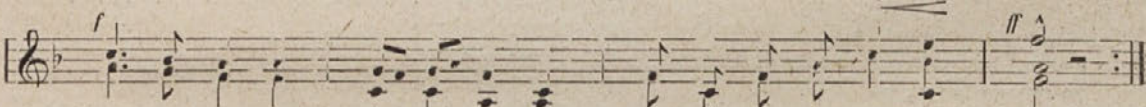
1. Mi smo Or - li, mla - da če - ta, ur - no sto - pi - mo v ko - rak!
2. Krepko dvig - ni - mo des - ni - co, čuj ne - bes - ni nas Vla - dar:

1. Kvi - šku mla - da sr - ca vne - ta, bo - di naš po - gum kre - pak!
2. Za na - če - la in pra - vi - co vse žr - tvu - je - mo vse - kdar.

1. Znak na pr - si si pri - pni - mo, u - ma sve - tli meč ob stran, meč ob stran,
2. Mi smo Or - li, hra - bra če - ta, le raz - pni - mo kri - la v zrak, kri - la v zrak,

1. tr - dno se na - čel dr - ži - mo, pa u - da - ri - mo na plan!
2. zma - ge dan se nam o - be - ta, ur - no sto - pi - mo v ko - rak!

Alkohol poganja: razum iz glave, denar iz žepa, komolec skozi suknjo, zdravje iz telesa.

(Napis na zidu šole ženske gospodinjke hiše stanovanjskega društva v München-Gladbachu.)

Šolska soba je bojno polje, kjer se mora odločiti, ali naj obdrži družba svoj krščanski značaj.

Leon XIII.

Narod je starokcpiten v svojih šegah, ali v svoji pameti je bister — bolj bister nego si mislimo.

Ivan Cankar.

Če ni vera ničesar drugega ko čut cdvisnosti, potem je pes najvernejša stvar na svetu.

Hegel.

Orlovske potrebščine

ima v zalogi Gospodarski odsek Orlovske zveze v Ljubljani, Jugoslovanska tiskarna. Obračajte se edino nanj. Začasno priporoča in razpošilja:

Zlata knjiga slovenskih Orlov, nevezana	K 4'—	Zvezki za pobiranje članarine	K 2'—
Vsak Orel jo mora docela poznati in se po njej ravnati.		Ker je članarina za vse odseke obvezna, naj si nabavi vsak te zvezke.	
Mladinske in telovadne igre	„ 6'—	»Mladost«, letniki 1914 do 1919, vsak po	„ 5'—
Za slehernega načelnika neobhodno potreben učni pripomoček v telovadnici, zlasti še za one, ki vodijo naraščaj. Priporoča se tudi vsem šolskim vodstvom.		Partiture za klavir orlovske himne, prostih vaj, vaditeljskih, za naraščaj itd. po K 5'— in	„ 10'—
Mladeniška telovadna organizacija	„ 1'—	Krogle za metanje v daljavo, lite iz železa	„ 60'—
To je sicer star pravilnik Orlovske zveze, a še vedno uporaben, posebno za ustanavljanje novih odsekov.		Orlovski znaki za člane in članice	„ 7'—
Sprejemnice za člane (diplome)	„ 4'—	Blaga za kroje, srajce in telovadne obleke še do danes vsled previsoke cene nismo nabavili. Vendar morda se nam v doglednem času to posreči, kar bomo pravočasno javili.	
Pregledni zapisnik telovadcev	„ 2'—	Zavojnina in poštnina se zaračuna posebej.	
Nujno, da ga ima vsak načelnik.			

Iz osrednje pisarne Orlovske zveze.

Osrednja pisarna O. Z. je v Ljubljani, Jugoslovanska tiskarna, III. nadstropje. (Vhod skozi knjižnično dvorano K. T. D., tretja vrata levo.)

Uradne ure so vsak delavnik od 8. do 12. dopoldne in od 2. do 6. popoldne.

Predsednik in tajnik uradujeta vsak delavnik med 4. in 6. uro popoldne. Ta čas so v pisarni navadno še tudi nekateri drugi člani predsedstva in vaditeljskega zbora O. Z. ter okrožni poročevalci.

Kdor pride v Ljubljano naj se zgleda v primernem času redno v pisarni O. Z.,

kjer bo dobil za delo v orlovskem odseku vsa potrebna pojasnila in navodila. V pisarni je tudi **dopisna knjiga**, kamor naj zapiše svoje prošnje in želje.

Dopisi se naslavljajo edino na naslov: Orlovska zveza, Ljubljana, Jugoslovanska tiskarna in ne na posamezne osebe (predsednika, okrožne poročevalce, tajnika itd.) Držite se strogo vsi tega!

Ves denar se pošilja edino popošt njih položnicah na čekovni račun Orlovske zveze pri poštnem čekovnem uradu v Ljubljani št. 11.456. Zahtevajte vedno poštno položnico.

„Čebelico“ v vsak odsek!

»Čebelica« je hranilnica v domači hiši, ki navaja svoje člane k varčnosti in štedenju. Varčen pa mora biti vsak Orel in se mora varovati tudi najmanjše zapravljivosti. Drugo dobro pa ima pri tem, da ve ob času zletov, prireditelj in ko si je treba nabaviti kroj ali telovadno obleko, odkod vzeti denar, ki si ga je prihranil pomalem. To se nam obeta posebno še letos, ko se pripravljamo na slovanski orlovski tabor v Mariboru in ko hočemo imeti krojev ter drugih orlovskih potrebščin. Nujno je torej, da se osnuje v vsakem orlovskem odseku »Čebelica«, ki naj vzorno in redno posluje. — Z imenom »Čebelica« označujemo zbiranje in shranjevanje manjših denarnih zneskov od članov v posameznih društvih, odsekih itd. s po pravilih določenim poslovanjem. Vodstvo je docela enostavno in zahteva od voditelja, da ima blagajniško knjigo, knjigo vlagatelj,

glavno knjigo in hranilne knjižice za člane vlagatelje. Kakšno je knjigovodstvo (vsled pomanjkanja prostora se o tem tukaj ni mogoče baviti) se more sleherni poučiti v knjigi: Ivan Podlesnik, Knjigovodstvo I. del, ki se dobi za manjši znesek v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani, navadno pa je že v knjižnici posameznih izobraževalnih društev. — Predsednik, načelnik in blagajnik odseka naj se pobrigajo za ustanovitev »Čebelice« ter naj razložijo članom njen pomen in jih navajajo k prispevkom. Naj ne bo odseka, ki ne bi imel »Čebelice«. Skrbi naj se pa tudi, da bo poslovanje skrbno, natančno, marljivo in vestno ter da ne bodo ležale vloge doma brez obresti. Ustanovitev in redno poslovanje »Čebelice« naj smatra vsak odsek kakor dolžnost, ki ji mora zadostiti pod pretno orlovske poslušnosti. Storimo torej!

Orel je ljudstvu dolžan

globoko ljubezen, ki zahteva od njega, da se za ljudske potrebe in težnje vedno živo zanima. Orel mora ljudstvu, kjer more, dejansko pomagati, ga izobrazovati, zlasti pa širiti z misel za gospodarsko združevanje kmetov in delavskih slojev. Njegova dolžnost je, da brani zoper premožnejše in krivičnike gospodarsko in kulturno šibkejše sloje, siromake, trpine in sirote, posebno pa zbuja k zavesti tiste, ki se sami ne zavedajo, da se jim na socialno-političnem,

gospodarskem, verskem in narodnem polju godi krivica. Zato naj bo vsak Orel delujoči član ene ali druge organizacije kakor so Jugoslovanska kmetijska zveza, Jugoslovanska strokovna zveza, Jugoslovanska obrtna zveza itd., kjer naj stavi vse svoje moči na razpolago. Izven orlovskih vrst naj bo vsak organiziran v svoji stanovski organizaciji ter tam pomaga s pridnim delom, kakor se Orlu spodobi, da bo res pravi bojevnik za ljudske in narodne pravice. Orli, storimo svojo dolžnost!

Orli, nabirajte za orlovski sklad!

Pišite Orlovski zvezi v Ljubljano, da vam doloži nabiralne pole in zvezke!

Odseki, ali plačujete redno članarino in pošiljate vestno preglednice vsak mesec? Tisti, ki tega ne store, kršijo orlovsko disciplino!

Orli, hodite redno k telovadbi!
